



LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK XLIII - OKTOBER 2012 - ŠT. 10

URBANIZEM

NOVELA OBRTNEGA ZAKONA NE PRINAŠA NOVIH REŠITEV

OBRTNIKI NOTRANJSKO-KRAŠKE REGIJE SO NA SEPTEMBRSKEM POSVETU V LOGATCU RAZPRAVLJALI O PREDLOGU NOVELE OBRTNEGA ZAKONA. NJIHOVA STALIŠČA IN PRIPOMBE JE V POGOVORU POVZEL PREDSEDNIK OBMOČNE OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE LOGATEC BOGDAN OBLAK.

Kakšne bi bile po mnenju vaši članov posledice prostovoljnega članstva v obrtni zbornici?

Obrtno-podjetniška zbornica je ena izmed zbornic, ki združujejo mikro in mala podjetja ter samostojne podjetnike. Od 52 tisoč članov jih je kar 32 tisoč samozaposlenih oziroma imajo največ enega delavca. Obrtno-podjetniška zbornica je torej edina organizacija, v kateri se lahko združujejo in uveljavljajo svoja mnenja, pobude, videnja, in kot taka po mojem mnenju nujno potrebna. Kot veste, je Zbornica v aprilu izvedla referendum, s katerim je želela pokazati voljo članov, prepričana, da je čas pred uveljavitvijo napovedanih sprememb zakona o referendumih najprimernejši. Dejstvo pa je, da smo imeli premalo časa za propagando in razpravo o posledicah morebitnega neobveznega članstva. Sam sem na dan referenduma obiskal volišča in ugotovil, da večine volivcev sploh nisem poznal, kar pomeni, da smo pritisnili na tisti gumb, ki je sprožil tiste, ki so proti obveznemu članstvu oziroma proti članstvu nasploh. To pa je v nasprotju z anketo, izvedeno pred dvema, tremi leti, ko se je velika večina članstva odločila, da tako zbornico potrebuje.

Razprava o predlogu novele tega zakona je bila zelo kratka, do 3. septembra. Kako to komentirate?

Gre za to, da ima politika lahko sogovornika

na svoji ali na nasprotni strani. OZS pa ni na nobeni od teh strani, pač pa na strani svojih članov, gospodarstva in pozitivnega razvoja le-tega. Politika brez gospodarstva je po mojem mnenju mrtva. Pri nas pa opažamo, da ni mrtva politika, temveč gospodarstvo. In dokler politiki slednjega ne bo uspelo zagnati, toliko časa bomo tonili in se pogovarjali o krizi ter bili vse bližje »bankrotu. Po drugi strani pa ima politika lažje delo, če na drugi strani nima močnega sogovornika. Tudi v parlamentu je koaliciji težje uveljaviti zakone ob močni opoziciji! Tako je tudi na tem področju.

Predlog tega zakona naj bi prinesel tudi večjo konkurenčnost gospodarstva. Pa jo res?

Marsikaj razumem, tega pa dejansko ne. Ne vem, na kakšen način, kaj bi bilo tisto, kar naj bi prineslo večjo konkurenčnost gospodarstva. Poglejte, tu se postavlja drugo vprašanje. Res je, da je povprečna članarina obrtno-podjetniške zbornice 23 evrov na mesec oziroma okoli 250 evrov na leto. Kdor želi vsaj del tistega, kar zbornica nudi uporabiti, dobi to večkratno povrnjeno. Konkurenčnost gospodarstva pa zaradi 250 evrov ne bo padla! Ko govorimo o konkurenčnosti gospodarstva, kar ste vprašali, menim, da novela zakona celo še bolj liberalno daje možnost odpiranja podjetij. Poklice torej deregulira, kar pomeni,

da ne postavlja pogojev, ki bi bili potrebni, da lahko dejavnost opravljate. V nekem doglednem času, po naših simulacijah bo to le nekaj let, bomo torej imeli pri nas, sploh pa z vstopom Hrvaške v Evropo, ogromno podjetij, katerih lastniki oziroma nosilci dejavnosti bodo tujci, prav zato, ker ne bo treba izkazati nobenih izobrazbenih potrdil. To se nam v gradbeništvu že dogaja.

Doslej sva večinoma govorila o odpravi obveznega članstva z novelo zakona. Katere pa so še druge novosti, ki jih le-ta prinaša?

Novela zakona v tej obliki, kot je predlagana, je osredotočena samo na en cilj: vzeti OZS obvezno članstvo. Zakon ne prinaša nič drugega in to je najbolj čudno. Res je, da tudi članstvo v Gospodarski zbornici ni obvezno, je pa obvezno, recimo, v Kmetijsko-gozdarski zbornici, ki ima tudi več članov kot Obrtno-podjetniška zbornica.

Če povzameva, kaj je pokazala razprava, katere gostitelj je bila logaška obrtno-podjetniška zbornica?

Pokazala je predvsem dvoje: najprej, da je priznanje napake prej omenjenega referenduma dejstvo. In tu ni mogoče nič storiti. Obrtno-podjetniška zbornica je storila napako, tudi zato, ker ni pričakovala take antimedijske kampanje. Druga stvar pa je, da se poskušamo dogovoriti z zakonodajalcem in predlagati, naj glede na obvezno članstvo v Kmetijsko-gozdarski zbornici in izkušnje v GZS ne naredi podobne napake na Obrtni zbornici in naj dopusti, naj bodo vsaj člani tako imenovane liste A, med njimi zlatarji, urarji, čevljarji in podobni poklici, obvezno povezani v združenje, ki bi lahko bilo pri obrtno-podjetniški zbornici. Od zakonodajalca tudi pričakujemo, da bo zakon upošteval naše tehtne pripombe, in bo zakon obravnavan po normalnem, ne po hitrem postopku, ter da bo predvidel neko prehodno obdobje, v katerem se bo lahko OZS s svojimi območnimi zbornicami tudi statutarно organizirala, tako da bomo po pričetku uporabe tega zakona začeli nuditi svojim članom, tistim, ki to takrat še bodo, primeren servis, ki pa bo seveda drugačen, na drugačni ravni kot zdaj.



Foto: Valter Leban

Bogdan Oblak, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Logatec: »Novela zakona v tej obliki, kot je predlagana, je osredotočena samo na en cilj: vzeti OZS obvezno članstvo.

Blanka Markovič Kocen



GOSPODARSTVO	2
PRAKTIKUM	4-7
KMETIJSTVO	8-9
POLITIKA	10-14
GENERACIJE	15-20
NAPOVEDNIK	21
PISMA BRALCEV	22
DRUŽBA	23-25
KULTURA	26-30
VZGOJA	31
ZAHVALE	32
URBANIZEM	33-39
ŠPORT	40



Spoštovani bralci,
spoštovane bralke!

Občina Logatec je dobila dolgo in težko pričakovan občinski prostorski načrt. Župan in večina svetnikov so ob sprejemu izrazili veselje, da bodo občani končno lahko gradili. Tudi težko pričakovani občinski otrok – vrtec Rovte – bo lahko kmalu, upamo, ugledal luč tega sveta.

Pri občinskem prostorskem načrtu pa ne gre le za možnost gradenj; gre za dokument, ki prinaša smernice razvoja občine v prihodnje. Profesorica arhitekture dr. Živa Deu meni, da naselje Logatec skoraj nima več prepoznavne tradicionalnosti, v Gorenjem Logatcu je razpršenost neenakomerna, na Kalcah je mogoče videti tako rekoč celotno barvno paleto fasad, notranjske hiše, tako značilne za to regijo, so včasih prenovljene na neprepoznaven način, nekatere novogradnje pa so neusklajene z okoljem in še bi lahko naštevali.

Ker gre za našo zemljo, našo hišo, naš blok, si največkrat mislimo, da imamo pravico odločati o tem, kakšne oblike in barve bo, kakšna bodo okna, vrata, streha in – nenazadnje – fasada. Premalokrat pa pomislimo tudi na naše dolžnosti: upoštevati dejstvo, da je ta »naša zgradba« postavljena v širše okolje oziroma prostor, ki si ga delimo z drugimi ljudmi. Žalostno je, ko ljudje rečejo, da jih zakoni in druga pravila ne brigajo, češ, saj se tudi drugi poživljajo nanje. Državljska zavest Slovencev je na splošno šibka. Tako smo vse bolj navajeni izogibati se zakonom in drugim pravilom, namesto da bi jih spoštovali. A tako kot družba ne moremo napredovati. Začeti je treba pri sebi - s spreminjanjem navad in vrednot. Slovenija je podpisnica Splošne deklaracije človekovih pravic. Vsaka naša pravica pa se konča tam, kjer se začne pravica drugega.

Upanje na lepšo prihodnost pa vendarle obstaja; v občini Logatec so bila v septembru po dolgem premoru pod taktirko Turističnega društva Logatec ponovno podeljena priznanja za najlepše urejene družinske hiše, kmetije, turistične kmetije, delavnice in gostinske objekte. Za prejeta priznanja se čestitkam pridružujemo tudi v uredništvu Logaških novic. Prav fotografije teh hiš vlivajo upanje, da nekateri v občini še čutijo skupno okolje in prostor. Sledimo jim!

*mag. Neža Sautet,
odgovorna urednica*

TEDEN MOBILNOSTI

CESTO ZA EN DAN SPREMENILI V IGRIŠČE IN PRIREDITVENI PROSTOR.

Ena izmed bolj prometno obremenjenih ulic v osrednjem Logatcu je zagotovo Cankarjeva cesta. Gre za enosmerno, ki jo večina med nami uporablja kot povezovalno pot med Tovarniško in Notranjsko. Enkrat na mesec jo zasedejo sejmarji, in takrat prevzema vlogo, ki ji zelo pristoji, enkrat letno pa omenjeno cesto očistimo vseh avtomobilov in jo spremenimo v otroško igrišče in prireditveni prostor. Ta dan je po vseh evropskih mestih znan kot Dan brez avtomobila in zaključuje Evropski teden mobilnosti, ki poteka vsako leto od 16. do 22. septembra.

Vpliv Evropskega tedna mobilnosti se iz leta v leto povečuje. Evropa se lahko pohvali z dejstvom, da je v letu 2011 v tej kampanji sodelovalo skoraj 2.300 mest, kar je slabih 160 milijonov državljanov. Uvedenih je bilo preko 6000 trajnih ukrepov, ki so bili po večini osredotočeni na izboljšave v infrastrukturi za pešce in kolesarje, umirjanje prometa in izboljšanje prometne dostopnosti in seveda na ozaveščanje o trajnostnih potovalnih navadah. Letošnji Evropski teden mobilnosti je potekal v okviru pomenljivega slogana »Prava smer je gibanje«. Ta želi spodbuditi razmislek o vlogi mestnih načrtov za trajnostno mobilnost, kar v praksi pomeni, da

morajo mestne oblasti razviti vizijo mestnega sistema, ki odgovarja povpraševanju po mobilnosti, varuje okolje in omogoča bolj prijetno bivanje v mestih. V občini Logatec smo letošnji Teden mobilnosti zajeli z veliko žlico. Organizirali smo strokovna predavanja na temo trajnosti mobilnosti, ki so vključevala predvsem primere dobrih praks, prizadevanja za spremembo potovalnih navad in potrebo po vključevanju vsakega posameznika v oblikovanje želja za izvedbo dobrih trajnostnih rešitev na področju mobilnosti. Z željo, da svoje cilje uresničimo, smo za en dan sicer prometno Cankarjevo cesto spremenili v javni prostor, namenjen druženju in igri. V dopoldanskem času je ulica postala stičišče vseh mladih Logatčanov. Najmlajši so uživali v čudoviti predstavi Tonija in Medveda Čalapinka – Cesta ni igrišče, tisti malo starejši pa so prostor izkoristili za športne aktivnosti in druženje s sovrstniki. Tudi v popoldanskem času je na novo oblikovan javni prostor kolesarjem, sprehajalcem, mladim mamicam z vozički in vsem ostalim ponudil pester program ter številne stojnice, kjer so se predstavila logaška društva in ostale organizacije izven našega kraja, ki s svojim delovanjem poskušajo posameznika izobraziti o zdravem načinu



Foto: Romana Hribar

življenja in ga ozavešiti o pomembnosti trajnostne mobilnosti. Če ste dogajanje na Cankarjevi cesti na Dan brez avtomobila letos zamudili, ste tja ponovno vabljeni prihodnjo jesen.

Občinska uprava
Romana Hribar



Foto: Romana Hribar



SIMBIOZ@ 2012 ZA MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE

MED 15. IN 19. OKTOBROM SE BO LETOS ŽE DRUGIČ ZAPORED ODVIL VSESLOVENSKI PROSTOVOLJSKI PROJEKT SIMBIOZ@ ZA RAČUNALNIŠKO OPISMEJENJE STAREJŠIH. POTEKAL BO NA VEČ KOT 115 LOKACIJAH. PRIJAVE SO MOŽNE PREKO SPLETNE STRANI WWW.SIMBIOZA.EU, TELEFONSKE ŠTEVILKE 040 940 888 IN INFO TOČK NA SIMOBILOVH IZPOSTAVAH.

Slovenija se bo tudi letošnjo jesen združila v medgeneracijskem sodelovanju in solidarnosti ter tako aktivno zabeležila leto, ki ga je Evropska unija določila za leto aktivnega staranja prebivalstva in medgeneracijske solidarnosti. Projekt Simbioz@ se je lani odvil na kar 230 lokacijah, privabil 5706 udeležencev in uspešno poskrbel za 93 % samozavestnih uporabnikov računalnika. Lanskoletni uspeh projekta pa ni bil spregledan niti v Evropskem parlamentu, ki je projektu Simbioz@ podelil izjemno nagrado Državljan Evrope. Organizatorji želijo doseči lanskoletne uspehe, pri čemer želijo z dvema novima delavnicama, družbeno omrežja in mobilna telefonija, pritegniti še več mladih in starejših k aktivni udeležbi pri projektu.

Po besedah Tanje Mozetič, vodje projekta Simbioz@ 2.0., želijo s ponovnim projektom zajeti tako udeležence lanskega leta z nadgradnjo modulov, kot tudi nove, in jih povezati med seboj in v svet. »Želimo pokazati, da je medgeneracijsko sodelovanje in prostovoljstvo pomembno vsako leto in ne le ob posebnih priložnostih. Poudarek je treba dati na kontinuiteto in s tem graditi na dolgotrajnejših vezeh in odnosih.«

Ambasadorji projekta za sodelovanje med generacijami

Letošnji ambasadorji projekta so: radijski voditelj Denis Avdič, glasbenik Trkaj, novi glasnik digitalne tehnologije Aleš Špetič, radijski in televizijski voditelj Boštjan Romih, evropska poslanka Tanja Fajon, igralka Janez Hočevar – Rifle in Iva Krajnc, peva Alfi Nipič in Martina Šraj, fotomodel in novinarka Tjaša Kokalj, predsednica slovenske filantropije dr. Anica Mikuž Kos, Naj prostovoljec leta 2010 Benjamin Tomažič in psiholog prof. dr. Vid Pečjak. Projekt pa podpirata tudi lanska ambasadorica Fanika Moljk in lanskoletni vodja projekta Borut Jeglič.

Med ambasadorji letošnjega projekta je tudi Aleš Špetič, novi glasnik digitalnih tehnologij, ki pravi, da se »e-izključenost med generacijami kaže v dejstvu, da mladi komunicirajo na nekonvencionalen način, medtem ko starejši izbirajo konvencionalen način komunikacije. Obe strani se morata zavedati, da obstaja še nek drug svet in da tako mladi kot starejši pridobijo izkušnjo z medsebojnim sodelovanjem.« Po podatkih UMAR Poročila o razvoju 2012 se Slovenija po uporabi interneta po letu 2005 uvršča blizu povprečja EU, vendar pa jo prehiteva že šest novih članic EU. V letu

2011 je internet uporabljalo 67 % populacije (v starosti 16-74 let), kar pomeni stagnacijo glede na leto prej. UMAR Poročilo o razvoju 2012 je projekt Simbioz@ izpostavilo kot primer dobre prakse, ki lahko spodbudi uporabo interneta s širšimi ugodnimi vplivi.

Pozitivni odzivi lanskoletnih udeležencev

Trudi Černoša lanskoletno izkušnjo opisuje kot izredno pozitivno. »Naučila sem se rokovati z elektronsko pošto, ki sem jo tudi čez celo leto pridno uporabljala. Uporabljati znam brskalnik Google, poiskati slike. Na letošnji Simbioz@ se veseli predvsem nadgradnje znanja z novimi moduli.« Predstavnik lanskoletnih prostovoljcev Žiga Weissbacher pravi, da so sicer na začetku skoraj vsi prostovoljci imeli dilemo, kako in na kakšen način učiti starostnika, saj učiti mlade ali starejše ni isto. Vendar so vsi imeli zelo pozitivne in prijetne izkušnje in se veselijo tudi letošnje Simbioz@ 2.0. Simbioz@ bo letos potekala med 15. in 19. oktobrom po šolah, knjižnicah in drugih lokacijah po vsej Sloveniji. Seznam lokacij najdete na spletnem naslovu www.simbioza.eu/lokacije.

Občinska uprava

Logaške novice, glasilo Občine Logatec
ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini.

Izdajatelj: Občina Logatec, Tržaška 50 A, 1370 Logatec.

Odgovorna urednica: mag. Neža Sautet, e-pošta: neza.perko@logatec.si, logaske@logatec.si.

Uredniški odbor: Janez Gostiša, Blanka Markovič Kocen, Metka Bogataj, Jure Vodnik, Luka Škrlič

Grafično oblikovanje in tisk: Schwarz Print, tiskarska dejavnost, d.o.o., Koprška cesta 106D, 1000 Ljubljana

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum natisa: 8. 10. 2012

Naklada: 4.300 izvodov.

Naslovnica: Pogled na Logatec. Foto: Nicolas Sautet.

Logaške novice izhajajo po sejah Občinskega sveta Občine Logatec. Rok za oddajo prispevkov je 15 dni pred izidom, po dogovoru z uredništvom tudi manj. Prispevki so lahko dolgi največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 10 pt, daljše bomo objavili po dogovoru. Pisma bralcev so lahko dolga največ 250 znakov, pisava Times New Roman, velikost pisave 10. Prispevke s fotografijami pošljite na poštni ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.



NADZOR NAD IZVAJANJEM LOČEVANJA KOMUNALNIH ODPADKOV

V občini Logatec je na podlagi Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Logatec organizirano obvezno ločevanje komunalnih odpadkov. S tem želimo zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov in nepotrebnih škodljivih posegov v okolje. Od uvedbe ločenega zbiranja odpadkov iz leta 2009 pa do danes se je količina odloženih mešanih odpadkov znatno zmanjšala, kar v praksi pomeni, da so občani z ločevanjem seznanjeni in ga tudi v veliki meri dosledno upoštevajo.

Kljub veliki medijski kampanji in vsakodnevnom opozarjanju pa se še vedno dogajajo primeri, ko določena gospodinjstva ne upoštevajo organiziranega sistema ločenega zbiranja odpadkov, kar povzroča dodatne stroške izvajalcu obvezne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki, prav tako pa se prekomerno obremenjuje okolje, v katerem živimo.

Zaradi navedenega vse uporabnike komunalnih storitev obveščamo, da bo občinska inšpekcija v mesecu oktobru in novembru poostreno nadzirala pravilno izvajanje ločevanja komunalnih odpadkov na območju celotne občine.

Globa za nepravilno uporabo zabojnikov za prevzemanje ostankov komunalnih odpadkov in ločenih frakcij znaša 150 evrov za fizično osebo in odgovorno osebo pravne osebe ter 800 evrov za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki

samostojno opravlja dejavnost. V občini Logatec poteka zbiranje komunalnih odpadkov po sistemu ločenega zbiranja. Uporabniki morajo komunalne odpadke zbirati v zabojnikih, ki so namenjeni odlaganju posamezne vrste komunalnih odpadkov. Zabojniki se razlikujejo po barvi, za različno vrsto odpadkov, in sicer: v modre zabojnike odlagamo embalažo, zeleni zabojniki so namenjeni biološkemu odpadku, črni zabojniki pa so namenjeni ostankom komunalnih odpadkov.

Na zbiralnicah ločenih frakcij komunalnih odpadkov so nameščene posode za papir in kartonsko embalažo, votlo stekleno embalažo, in ostalo embalažo iz kovin, umetnih in sestavljenih materialov. V okviru javne službe se v občini organizira tudi odvoz kosovnih odpadkov, po razporedu odvoza, ki ga določi izvajalec. Posebej velja omeniti ravnanje z nevarnimi odpadki (ostanki različnih kemikalij, azbestna kritina itd.), katere je dovoljeno odlagati izključno v namenskih zabojnikih na zbirnem centru.

Kakršnokoli drugačno odlaganje nevarnih odpadkov je prepovedano. Izvajalec odvoza organizira akcijo zbiranja nevarnih komunalnih odpadkov za občane v skladu z veljavno zakonodajo, oz. 1x letno.

Več informacij o odlaganju odpadkov dobite pri izvajalcu komunalne javne službe, Komunalnem podjetju Logatec d.o.o.

Občinska uprava

V LOGATCU VSE STAROSTNE SKUPINE UČIMO PLES ŽE VEČ KOT 10 LET.



Vabimo vas k vpisu v plesne tečaje za **plesno sezono 2012/13!**

PREDŠOLSKI: Plesne urice

OSNOVNOŠOLCI, DIJAKI IN ŠTUDENTJE: Jazz, hip hop, streetdance

TEČAJI ZA ODRASLE: družabni plesi, plesna rekreacija

ZA VSE GENERACIJE: relax stretching/raztezanje

Več informacij na **E-strani**: www.plesnistudiotaurus.yolasite.com,
www.facebook.com/PlesnistudioTaurus,

E-pošta: plesnistudiotaurus.info@gmail.com ali po telefonu **040/480-793**.

OBVESTILO

Društvo upokojencev Logatec
vabi člane starostnike na srečanje,
ki bo v **nedeljo 28. 10. 2012, ob 11. uri**
v **Osnovni šoli »8 talcev« Logatec**.

Prijave sprejemamo do **srede 24. 10. 2012**
do **11. ure dopoldan** in med časom uradnih ur,
vsako sredo in petek.

Društvo upokojencev Logatec

BREZPLAČNA PRAVNA POMOČ V OBČINI LOGATEC

TUDI V OKTOBRU

Kdaj: 24. oktobra 2012 med 12. in 17. uro

Kje: Sejna soba Občine Logatec, I. nadstropje

Predhodne prijave: na tel.: 01/7590600

80-LETNA STARA DAMA JE DOBILA NOV KLOBUK

PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA V LAZAH JE PO DOLGEM PRIČAKOVANJU LE DOBILA NOVO STREHO. KRAJANI – ZLASTI OTROCI IN STARŠI – NADVSE ZADOVOLJNI.

Na sončno sobotno popoldne se je ob občinskem prazniku pred podružnično šolo v Lazah zbrala lepa množica ljudi. S pravim razlogom, saj je vsako vlaganje v znanje obenem tudi vlaganje v prihodnost. Zato je bilo že na začetku omenjeno, da bi stara, 80-letna dama, ki je dobila nov klobuk, rada dobila tudi nekaj sveže barve; kdo ve, morda bo celo tatu krtka, ki ga ima sedaj na obrazu, zamenjala za kakšno novo figurico! In ker so to slišali najvišji predstavniki občine Logatec – župan Berto Menard s soprogo, podžupanja Ladislava Furlan in podžupan Vladislav Puc, je bilo ob tem mogoče slišati spodbuden aplavz za pogumne odločitve v prihodnje.

Ker je podružnična Osnovna šola (gre za podružnico Osnovne šole 8 Talcev) dobila

ново streho, so se pred tem »hramom učenosti« zbrali ljudje, da bi slovesno obeležili ta dogodek. Prostovoljno gasilsko društvo Laze-Jakovica, letošnji nagrajenec občine Logatec, je proslavo začelo s slovesnim mimohodom. Nato nas je razveselil oktet Pa kolk'r tolk in - seveda – množica drugih ustvarjalnih domačinov, med katerimi je Natalija Kermavnar pokazala izreden talent na harmoniki. Stara dama pa ni od muh: v njej prebivajo otroci najrazličnejših starostnih skupin; od tistih najmlajših, ki še obiskujejo vrtec, do šoloobveznih – a le do petega razreda. Občinska svetnica ga. Anita Kermavner, ki je v to šolo hodila, je v pozdravnem nagovoru povedala, »da je bilo odprtje osnovne šole v Lazah pred 80. leti modro dejanje njihovih staršev. Že takrat so bili prebivalci Laz močno dejavni na področju prostovoljstva.« Ravnateljica šole

ga. Karmen Cunder se je predvsem naslonila na medgeneracijsko pomoč, ki se šoli s tako mešanimi starostmi otrok odlično odraža, zahteva pa – zlasti pri učiteljih – veliko več vloženega truda. Ga. Frida Rupnik, direktorica vrtca Logatec, ki je v lanskem letu tudi odprla vrata v Lazah, je prisotnim čestitala ob 80. letnici šole in poudarila, da je bila odločitev o odprtju vrtca zagotovo pravilna. Predsednica krajevne skupnosti Laze-Jakovica ga. Minka Matičič se je iskreno zahvalila vsem članom krajevne skupnosti za pomoč pri kulturnem programu, domačinka Vanda Lavrič, članica društva Zeleni oblaki, pa je prisotnim prebrala humorno zgodbo o Fridi in Frediju. Ob koncu srečanja so prisotnim v ušesih še dolgo odzvanjale besede Franca Pupisa: »Skupaj mormo držat!«

mag. Neža Sautet



Foto: mag. Neža Sautet

NOV REZULTAT LEADER PRISTOPA

»SADJE, ZELENJAVA IN ZELIŠČA – NAŠA PRIHODNOST«



Foto: Mojca Vavken

V več kot polovica prebivalstva Evropske unije živi na podeželju. Politika razvoja podeželja EU obravnava gospodarske, družbene in okoljske probleme ter spodbuja trajnostni razvoj podeželskih območij v Evropi. LEADER pomeni povezave med ukrepi razvoja podeželja. To je način združevanja in doseganja razvoja podeželja v lokalnih podeželskih skupnostih. Ima lahko pomembno vlogo pri spodbujanju inovativnih odzivov na nove in stare probleme na podeželju in lahko postane nekakšen generator novih idej in razvoja lokalnih zmogljivosti. Gre za spodbujanje podeželskih območij, da postanejo bolj konkurenčna in da bolje izkoristijo svoje prednosti.

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana je preko Lokalne akcijske skupine Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe z aktivnostmi projekta SADJE, ZELENJAVA IN ZELIŠČA – NAŠA PRIHODNOST« dodal kamenček v mozaik razvoja podeželja na območju vseh 11 občin, ki jih ta LAS (lokalna akcijska skupina) obsega. Projektne aktivnosti so potekale v letih 2010, 2011 in 2012. Na treh osnovnih šolah v občini Kočevje so v vseh teh letih potekale dejavnosti vrtnarskega krožka. Pod mentorstvom specialiste za vrtnarstvo so otroci spoznavali najrazličnejša vrtnarska opravila, kot so setev, vzgoja sadik, skrb za zelenjavne gredice, spravilo pridelkov, oskrba sadnega drevja in podobno. Na OŠ Velike Lašče so

otroci v okviru naravoslovnih dni sadili sadno drevje in skrbeli za mladi nasad sadnih dreves. Preko Radia Univox, Kočevje smo javnost seznanjali z aktualnimi strokovnimi prispevki na temo sadjarstva, vrtnarstva, varstva rastlin pred boleznimi in škodljivci, predelavi sadja in zelenjave in podobno. Že v prejšnjem projektu, ki je prav tako potekal na celotnem območju LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe, smo sodelovali pri zasaditvi zeliščnih vrtov ob Domovih za starejše v Kočevju, Cerknici in v Logatcu. V tem projektu pa smo za oskrbovance teh domov pripravili predstavitev uporabe zdravilnih rastlin in degustacijo čajev.

V letu 2010 smo na štirih lokacijah na območju LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe (v Kočevju, Velikih Laščah, Cerknici in Logatcu) pripravili razstavo starih in sodobnih sort jabolk, ki jih najdemo v sadovnjakih na tem območju. V novembru 2011 smo izvedli ocenjevanje senzoričnih lastnosti sokov iz domačega sadja. Petčlanska strokovna komisija pod vodstvom dr. Marjana Simšiča z Biotehniške fakultete je ocenjevala okus, barvo, vonj in bistrost sadnih sokov, pridelanih na območju LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe. Podelili smo priznanja in udeležencem podali napotke za doseganje še boljših rezultatov pri predelavi sadja. Ves čas izvajanja projekta je potekala animacija pridelovalcev sadja na tem območju za sodelovanje v sadjarski

t. i. »medvedovi poti«. To je promocijska in prodajna pot, ki povezuje kmetije, na katerih je ena od dejavnosti tudi pridelovanje sadja, predvsem iz visokodebelnih travniških sadovnjakov. Uspelo nam je združiti 17 kmetij iz celotnega območja LAS Po poteh dediščine od Idrije do Kolpe. Vse kmetije so predstavljene v lični brošuri, ki je na razpolago na sedežih Kmetijske svetovalne službe, TIC ih in podobnih lokacijah. Organizirali smo tudi zaključno prireditev, ki je potekala 6. septembra 2012 v Domu starejših v Cerknici, kamor smo povabili predstavnike oz. župane občin na območju LAS, predstavnike medijev in partnerjev, ki so sodelovali v projektu. Udeležencem smo predstavili potek in rezultate projekta, uslužbenci Doma starejših so pripravili prijeten kulturni program, »piko na i« prireditvi pa so vsekakor dale kmetije, sodelujoče v »medvedovi poti« s predstavitvijo in degustacijo svojih pridelkov in izdelkov. Prireditev je izzzvenela v prijetnem druženju in izmenjavi izkušenj med kmeti in vsemi sodelujočimi v projektu. Vsi sodelujoči v projektu smo zadovoljni ugotovili, da je projekt prinesel rezultate in nam nakazal smernice za nadaljnje delovanje na tem področju.

Mojca Vavken,
koordinatorka LEADER programa na
Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana



LOGAŠKE DOBROTE V GRAJSKEM PARKU

PRAZNIK LOGAŠKIH DOBROT, KI GA JE LETOS PRVIČ ORGANIZIRAL KLUB EVROPSKIH ŽENSK, BO, KOT VSE KAŽE, V PRIHODNIH LETIH POSTAL STALNICA MED LOGAŠKIMI PRIREDITVAMI.

Da smo tudi Logatčani podjetni, ustvarjalni, domiselni in prizadevni na različnih področjih, ni iz trte zvita resnica. Področje turizma pa je okno poslovnih priložnosti, skozi katero se ponuja pogled na široko, a še neizrabljeno področje menjave lokalnega blaga in storitev. Klub evropskih žensk je zato 22. septembra organiziral Praznik logaških dobrot. Podporo pri tem izvirnem projektu je ponudila občina Logatec, pri organizaciji in izvedbi pa je sodeloval Grajski park Logatec.

Obiskovalcev prireditve, seveda, ni manjkalo, pa tudi sobotno vreme je šlo organizatorjem na roko. »Vesel sem, da je prireditev uspela in so se je občani v tako velikem številu udeležili, po drugi strani pa sem razočaran nad majhnim posluhom med našimi kmetijami,

da bi predstavili svoje izdelke in hrano,« je povedal župan Berto Menard, ki se je prireditve udeležil skupaj s soprogo. Povedal je tudi, da sta z gospo Žaneto Statevsko, predsednico Kluba evropskih žensk, razmišljala, da bi naslednje leto k sodelovanju na Prazniku logaških dobrot povabili vse krajevne skupnosti, župan pa bi predsednike le-teh celo izzval, da bi se pomerili v kuhanju kake logaške tradicionalne jedi, s čimer bi Logatcu dali neko novo vsebino, nov pečat in še nekoliko okrepili dogajanje v mesecu občinskega praznika. »Vsak začetek je težak in prvo stopnico smo prestopili in mislim, da bomo skupaj uspeli,« je še dejal župan.

Da imajo pri Menardovih radi domačo hrano, pa je potrdila gospa Cveta Menard.

»Včasih ješprej, mineštra pa skoraj mora biti,« je odgovorila na vprašanje, katero domačo jed večkrat skuha. Zamisel o Prazniku logaških dobrot je, kot pravi organizatorica prireditve, Žaneta Statevska, vzniknila iz želje, da bi spoznala in povezala čimveč ljudi, ki se ukvarjajo z lokalno pridelavo sadja in zelenjave in ustvarjanjem različnih logaških dobrot. Teh v Grajskem parku res ni manjkalo: od različnih sladici, domačega sira in drugih izdelkov iz mleka do sadja in napitkov. Sonja Oblak, najemnica Grajskega parka in gostiteljica kulinarčno-družabnega srečanja, je bila z obiskom zadovoljna. »Tokrat so se predstavljali predvsem zasebniki, v prihodnjem letu pa pričakujem, da se jim bodo pridružila tudi društva.«

Blanka Markovič Kocen



Foto: Blanka Markovič Kocen

Veliko pozornosti je bila deležna stojnica Ivanke Urbas, polna predmetov, ki so jih prebivalci Logatca nekoč uporabljali. Med drugim smo si lahko ogledali 100 let staro mašno knjižico in še nekatere knjige iz leta 1920, stare lutke, gojzarje, predpasnik, ki so ga gospodinjke nosile le za trgovino, in še številne druge starine.

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE LOGATEC

OB OBČINSKEM PRAZNIKU JE POTEKALA SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA. BERTO MENARD PODELIL NAGRADE TREM NAGRAJENCEM. SLAVNOSTNA GOVORCA TUDI DR. MILAN ZVER IN LJUDMILA NOVAK.

Ze pred 18. uro se je pred večnamensko športno dvorano nabralo precej ljudi. Ob vходу so nam članice Društva podeželskih žena postregle s kruhom in ... Tokratna slavnostna seja se je začela v duhu prijateljstva in prostovoljstva; niti prvega niti drugega se človeku ne da vsiliti. Kot to velja za 30-letno prijateljstvo med občinama Logatec in Repentabor, velja tudi za prostovoljstvo, ki je dar; lahko smo srečni, če smo ga deležni. Občina to hvaležnost izkazuje s priznanji. Letos so jih prejeli: prostovoljno gasilsko društvo Laze-Jakovica, ki letos praznuje 90 let, priznanje je prejel predsednik društva **g. Franc Nemgar**, Twirling klub logaških mažoret, ki je leta 1972 nastal

na pobudo Ilije Markoviča; za njegovo 40-letno delovanje in uspehe je zaslužna ga. **Vera Tratnik**, ki je priznanje prejela, ter **g. Jurij Švajncer**, predsednik Zveze kulturnih društev Logatec, ki je nastala konec julija 1972. Zveza je zaslužna tudi za ustanovitev občinske izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti. G. Švajncer je član komisije Občine Logatec za podeljevanje občinskih priznanj, sicer pa logaški publiki zagotovo znan kot izvrstni pisec dramskih besedil, ki jih predvajajo gledališče skupine izven meja naše občine.

Kot se za vsako slavnostno srečanje oziroma proslavo spodobi, se je duša gledalca lahko napolnila z novo energijo;

za kulturni program so poskrbeli društvo simfonični orkester Cantabile, folklorno društvo iz Hotedršice in otroci Osnovne šole Tabor, Osnovne šole 8 talcev ter vrtca Kurirček, gostje iz Repentabra?? in sam nagrajenec g. Švajncer, ki je posebej za to priložnost napisal humorno besedilo na temo selitve okrajnega glavarstva iz Planine v Logatec; letos, 20. septembra, ko občina Logatec praznuje svoj občinski praznik, mineva od tega dogodka 140 let. Vsi ustvarjalci so s publiko »zgradili prijateljstvo«, kot je prepeval otroški pevski zbor.

Župan Berto Menard je v svojem nagovoru občanom in prisotnim visokim gostom predvsem poudaril, da živimo v



Foto: Nicolas Sautet



Foto: Nicolas Sautet

negotovem času, času odpuščanje delavcev. Vendar je v Logatcu kljub temu čutiti optimizem; imamo kar nekaj županovih petic, zlate maturante, kulturnike in športnike, domače pridelovalce hrane, ljudje so pripravljeni ustanoviti nova podjetja in napredovati. Marko Pisani, župan dvojezične občine Repentabor, je ponovno opomnil na 30-letno prijateljstvo med občinama, za katerega pa so zaslužni ljudje. Opomnil je, da prijateljstvo predstavlja del mozaika, na katerem je nastala Evropa, kjer obstaja le pot naprej, a s strpnostjo. Kot župan dvojezične občine se je dotaknil odnosa med zamejstvom in matično državo; opozoril je, da je še vedno mnogo Slovencev začudenih nad stvarnostjo zamejskih Slovencev. Zato se je zavzel za prizadevanja, da bi tudi zamejci imeli v Državnem zboru RS svojega predstavnika. Ob res močni in dolgoletni vezi med občinama Repentabor in Logatec je pričal film, ki smo ga med poslušanjem Gabrielova oboe in solistke Eve Vrtačnik prisotni lahko videli. Ministrica za Slovence v zamejstvu

in po svetu, Ljudmila Novak, je poudarila, da so občina predvsem ljudje, torej njeni občani. Zato mora oblast prisluhniti njihovim željam in potrebam. Čestitala je gasilcem – prostovoljcem – in poudarila, da je vsak euro, ki je vložen v prostovoljstvo, oplemeniten. To pa pomeni, da je tudi kakovost življenja v občini boljša. Na drugi strani je omenila Repentabor, ki je sicer majhna občina, obiskala jo je pred nekaj dnevi, a ljudje v njej naredijo vse za svoj kraj. Poudarila je, da se morajo Slovenci v zamejstvu in po svetu za svojo identiteto boriti in občina Repentabor je lahko zgled drugim občinam. Zaključila je s prispodobo čebeljega panja, kjer do rezultata – medu – pridemo le, če vsak od »članov družbe«, vsaka čebela, natančno opravi svojo nalogo. To pravilo velja tudi za človeško družbo, za državo, za občino. Nato je prisotne po nagovoril evropski poslanec in kandidat za predsednika dr. Milan Zver, ki je vaj nekaterim Logatčanom že znan. Iz besed župana je razumel, da je logaško gospodarstvo v dobri kondiciji; zaželel si je, da bi to veljalo tudi

za Slovenijo in EU. Vendar žal ni tako. Slabše gospodarsko stanje se odraža tudi v politični krizi. Naredil je zgodovinsko paralelo z Andrejem Gosarjem, avtorjem 1. celovitega socialnega ekonomskega programa za Slovenijo prav v času prve velike krize demokracije; zato je Gosar iskal alternativne izhode. Iz njegovega programa je Zver podal vsaj dve sporočili: pomen demokracije na državni ravni in prenos le-te na lokalno raven. Slovenijo vsekakor čakajo reforme. Vendar je Zver izrazil prepričanje, da bo čas izhoda iz krize Slovenijo še bolj okrepil tudi kot gospodarsko državo. Vendar mora prihodnji razvoj temeljiti bolj na mikro in malih podjetjih. Najbolj od vsega pa potrebujemo politično enotnost.

mag. Neža Sautet

KAKO NAPREDUJE PROJEKT ČISTA LJUBLJANICA?

O IZBORU IZVAJALCA GRADNJE KANALIZACIJE IN ČISTILNE NAPRAVE V LOGATCU

Od priprave razpisne dokumentacije do njene potrditve

Občina Logatec je že v lanskem letu pristopila k intenzivnemu delu za izbor izvajalca gradnje kanalizacije in čistilne naprave. Izbor izvajalcev gradnje kanalizacije, čistilne naprave pa tudi nadzora nad gradnjo mora potekati skladno z določili Zakona o javnem naročanju. Pred izvedbo javnega naročila je bilo treba najprej pripraviti razpisne dokumentacije, ki jih je izdelalo podjetje SL Consult d.o.o. Izdelane dokumentacije so bile nato posredovane na pristojna ministrstva; glede na to, da gre za sofinanciranje projekta iz evropskega – Kohezijskega sklada – mora razpisne dokumentacije najprej pregledati in njihovo ustreznost potrditi najprej posredniško telo (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje) ter nazadnje še organ upravljanje (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo). Občina lahko razpisne dokumentacije objavi šele po tem.

Po potrditvi razpisne dokumentacije ...

Po prejemu potrditve razpisnih dokumentacij za gradnjo kanalizacije in čistilne naprave s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje ter Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je Občina Logatec v mesecu aprilu 2012 objavila javno naročilo za izbor izvajalcev gradnje, odpiranje ponudb pa je bilo predvideno v mesecu juniju 2012. Občina Logatec je ves čas – od objave razpisa do odpiranja ponudb – odgovarjala na vprašanja ponudnikov; ta so bila v večini primerov vezana na tehnični del razpisne dokumentacije, tj. izdelanih projektnih dokumentov s strani projektantov gradnje. Vsa dodatna pojasnila, ki jih je občina objavila na portalu so morala biti potrjena s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje.

Zahtevek za revizijo

Na datum predvidenega odpiranja ponudb v mesecu juliju je Občina Logatec prejela najprej zahtevek za revizijo razpisne dokumentacije za izbor izvajalca gradnje kanalizacije, nato pa še čistilne naprave. Revizijski zahtevek za izbor izvajalca gradnje kanalizacije je Občina Logatec zavrnila. Postopek se je nato nadaljeval pred Državno revizijsko komisijo, ki je zahtevku za revizijo ugodila ter razveljavila razpisno dokumentacijo zaradi napak, ki se nanašajo na projektiranje kanalizacije, in sicer:

- nezadostnih tehničnih karakteristik projektiranih črpalk;
- podtladne postaje, kjer niso bile določene tehnične karakteristike za računalniško in

programsko opremo;

- izdelave odceпов za hišne priključke.

Navedeni razlogi za razveljavitev razpisne dokumentacije s strani Državne revizijske komisije so natančneje pojasnjeni na spletni strani Državne revizijske komisije, www.dkom.si.

Kako naprej?

Pomanjkljivosti projektne dokumentacije, ki jih je ugotovila Državna revizijska komisija, sta pristojna projektanta odpravila tako, da je Občina Logatec že lahko pripravila novo razpisno dokumentacijo za izbor izvajalca gradnje kanalizacije, ki je sedaj v pregledu in usklajevanju na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje.

Kako kaže s čistilno napravo?

Zahtevek za revizijo razpisne dokumentacije je bil vložen tudi na izbor izvajalca gradnje čistilne naprave. Zahtevku je Občina Logatec ugodila, saj je bilo iz zahtevka za revizijo jasno razvidno, da vztrajanje pri izbiri izvajalca po t. i. rumeni knjigi ne bo mogoče, predvsem zaradi v revizijskem zahtevku očitane predhodno slabo izdelane projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja ter predhodno neizvedenih geoloških in geomehanskih raziskav terena. Občina Logatec je nato pristopila k izdelavi celotne projektne dokumentacije – projekta za izvedbo del (PZI), ki je podlaga za oblikovanje ponovnega razpisa po t. i. rdeči knjigi, kar pomeni, da bo jasno razmejena odgovornost med projektantom in izvajalcem gradnje. Nova razpisna dokumentacija za izbor izvajalca gradnje, se že pripravlja, saj so PZI projekti že narejeni.

Kje so druge občine v projektu Čista Ljubljana?

Kot smo v julijski številki Logaških novic že pisali, so s svojimi projekti poleg občine Logatec v projekt vključene tudi občine Borovnica, Brezovica, Cerknica, Pivka, Postojna, Škofljica in Vrhnika. Na zadnjem sestanku, ki smo ga dne 30. 9. 2012 imele na Ministrstvu za okolje in prostor vse občine vključene v projekt Čista Ljubljana, je bilo predstavljeno naslednje stanje projekta Čista Ljubljana:

- Občina Borovnica je v fazi potrjevanja razpisne dokumentacije za izbor izvajalca gradnje kanalizacije, čistilne naprave ter nadzora pri Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, nima pa še potrjene razpisne dokumentacije za izbor nadzora nad gradnjo.

- Občina Brezovica ima potrjeno razpisno dokumentacijo za izbor izvajalca gradnje kanalizacije, pričakuje objavo javnega naročila na Portalu javnih naročil. Izvajalca nadzora nad gradnjo še ni izbrala.
- Občina Cerknica ima izbranega izvajalca nadzora nad gradnjo in izvajalca gradnje čistilne naprave. Glede na to da gre za izvedbo naročila po rumeni knjigi, se tam čistilna naprava še projektira, ni še pridobljenega gradbenega dovoljenja, do gradnje še ni prišlo.
- Občina Logatec ima izbranega izvajalca nadzora nad gradnjo. Nova razpisna dokumentacija za izbor izvajalca gradnje kanalizacije je bila ponovno pregledana s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje, za čistilno napravo bo dana v pregled konec tega tedna. Občina Logatec ima že izdelane PZI projekte za čistilno napravo, tako da se bo iskalo samo izvajalca gradnje čistilne naprave ne pa tudi projektiranja (rdeča knjiga).
- Občina Pivka je objavila javno naročilo za izbor izvajalca gradnje kanalizacije in čistilne naprave, odpiranje ponudb bo konec meseca oktobra. Izvajalec nadzora nad gradnjo še ni izbran.
- Občina Postojna je morala ponoviti postopek izbora izvajalca gradnje čistilne naprave, zadnji teden v septembru je bilo ponovno odpiranje ponudb, izvajalec gradnje tako še ni izbran, izbran pa je izvajalec nadzora nad gradnjo.
- Občina Škofljica je izvedla odpiranje ponudb za izbor izvajalca gradnje kanalizacije, izvajalca gradnje izvajalca nadzora nad gradnjo pa še ni izbrala.
- Občina Vrhnika je izbrala izvajalca nadzora nad gradnjo. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje pa razpisne dokumentacije za izbor izvajalca gradnje čistilne naprave še ni potrdilo, usklajuje se tudi način izbor izvajalca gradnje kanalizacije.

Občina Logatec torej v projektu Čista Ljubljana za drugimi občinami ne zaostaja: od vseh sodelujočih občin ima izbranega izvajalca za gradnjo le občina Cerknica, pa še tam z gradnjo niso začeli, saj se delajo še PZI projekti, ki jih občina Logatec že ima – tudi za čistilno napravo! Odpiranje ponudb je bilo le še v občini Postojna, kjer so tudi že ponavljali razpis za izbor izvajalca gradnje, ter v občini Škofljica. V ostalih občinah pa do odpiranja ponudb še ni prišlo oziroma se razpisne dokumentacije še pripravljajo.

Občinska uprava



S 15. SEJE OBČINSKEGA SVETA

OBČINA LOGATEC JE PO 6 LETIH DOBILA OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT.

Čeprav se je 15. seja občinskega sveta občine Logatec dne 27. 9. 2012 začela z nekaj zmede glede glasovanja ob eni od točk, je bilo v nadaljevanju mogoče slišati precej zanimivih pripomb svetnikov. Med predlogi za spremembo predlaganega dnevnega reda velja omeniti svetnico Anito Kermavner, SLS, ki je predlagala umik predloga Odloka o ustanovitvi javnega zavoda za kulturo, šport, turizem in mladino Logatec, saj je, tako ga. Kermavner, ta čas za javni zavod precej neprimeren. Poudarila je, da smo v času varčevanja oz. širše gospodarske krize, v času, ko je Vlada sprejela Zakon o uravnoteženju javnih financ, ko se krčijo sredstva za zaposlene v javnem sektorju in je predvsem opaziti tendenco združevanja javnih zavodov oz. institucij na nacionalni ravni. Odlok, tako Kermavnerjeva, ne obravnava nekaterih matičnih odborov občine, zato se postavlja vprašanje, kaj bodo delali zaposleni na občinski upravi.

Pobude svetnikov

Franc Rudolf, prav tako SLS, je predlagal, da občinska uprava razjasni ozadje izvajanja projekta Čista Ljubljana; javno naročilo za izbor izvajalca je bilo namreč objavljeno pred meseci in do izbora izvajalca še ni prišlo. Zato je g. Rudolf omenil govorice, da se bo javno naročilo moralo ponoviti in občinsko upravo prosil za dodatne informacije. Predstavnike občinske uprave je vprašal, kdaj bodo povrnili škodo prebivalcem, ki je nastala ob nedavnem neurju. Župan Berto Menard je povedal, da je v okviru obeh postopkov javnih naročil prišlo do revizije, zato bo postopka treba ponoviti. Izrazil je upanje, da bi do izbora izvajalca prišlo še v letošnjem letu. Za križišče pri Kramarju, za katerega je sicer že jasno, da ne bo obnovljeno v letošnjem letu, pa je g. Rudolf predlagal, da se v projekt vloži vsaj toliko truda, da se tam naredi križišče, kot ga imajo tudi druge občine; še zlasti zato, ker se takšne projekte planira in dela dolgoročno. G. Janez Podobnik, SDS, je prosil občinsko upravo za podatke o občinskih oz. zasebnih cestah, saj se krajani KS Trate vozijo po makadamski cesti, pa ne vedo, ali je gozdna ali občinska. G. Podobnika pa je tudi zanimalo, kako daleč so priprave na izgradnjo vrtca v Rovtah. Župan je odgovoril, da bo podatke o cestah prejel v pisni obliki, o vrtcu v Rovtah pa je povedal, da so vsi čakali na sprejetje

občinskega prostorskega načrta. Ker je bil le-ta sprejet, bodo sedaj lahko odkupili planirano zemljišče od župnišča Rovte. G. Mirko Šemrov, NSi, je podal dve pobudi. Na povezovalni cesti Kalce-Hrušica, ki je bila pred dvema letoma poplavljen, nato prekopana, položene so bile drenažne ali pretočne cevi, izkopen 10-metrski jašek, ki pa je bil pred časom ponovno zasut. Ker to predstavlja nevarnost ponovnih poplav, je g. Šemrov prosil, da se ga odkoplje. Poleg tega je opozoril na tovarni promet ob Osnovni šoli Tabor v jutranjih urah, ko gredo otroci v šolo. Dal je pobudo, da se v tistem času vsaj za pol ure tovarni promet prepove. G. Boris Čičmirko, Koliševka, je opozoril, da je na cesti pri mostu na Brod velika luknja, v katero lahko pade tudi otrok. Prosil je, da se jo vsaj delno sanira. Poleg tega je do uprave in župana prenesel prošnje lastnikov štirinožnih ljubljencev, da se ob skirci pod lipo namestijo koši z vrečkami za pasje iztrebke. Ker so prebivalci Martinj Hriba že pred pol leta podpisali soglasje o prodaji zemlje, jih zanima, kdaj bo sledilo plačilo. Vprašal je tudi, kako dolgo traja, da občina izda soglasje, gre za makadamsko cesto, da jo Komunalno podjetje prekoplje in se stanovanke lahko priključi na vodovodno omrežje. Predstavniki občinske uprave g. Zoran Žagar je poudaril, ta omenjeni prebivalec potrebuje tri odločbe: o napeljevanju, za prekop in o zapori ceste. Potreben je tudi elaborat o zapori ceste, na podlagi katerega Komunalna postavi ustrezno signalizacijo. Župan je glede pasjih iztrebkov povedal, da se na občini glede tega pripravlja odlok. Ga. Anita Kermavner, SLS, je razložila, da so bili krajani Laz in Jakovice letošnje poletje kar mesec dni brez vode iz lastnega zajema. Komunalno podjetje Logatec in PDG Laze-Jakovica sta pomagala z dobavo vode, ki je razen enega dne potekala nemoteno. Ker je vreme spremenljive narave in je občina Logatec pristopila k povezovalnemu vodovodu, ki vodi do Postojne, je vprašala, ali bi prebivalci Laz in Jakovice lahko uporabljali vodo iz zajema na Kalcah. G. Miran Obreza, Zares, je bil z odgovorom glede nakupa bazena v ZRC Zapolje nezadovoljen, saj še vedno ne ve, kakšno je stališče občine glede ponujenega nakupa bazena zasebnika. G. Boris Hodnik, LDS, pa je v zvezi s proračunom prosil za likvidnostno ilustracijo na dan 30. 8. oziroma 30. 9. 2012.

Mandatne zadeve

Glede glasovanja o mandatnih zadevah se je pojavilo nekaj začetnih težav, zaradi katerih je župan moral prekiniti sejo. Svetniki so nato tajno glasovali glede predloga za direktorja Zdravstvenega doma Logatec. Soglasje ni bilo izglasovano. Svetniki so tudi na podlagi odprte liste s tajnim glasovanjem odločali o predstavnikih občine v svetu Glasbene šole Logatec. Izbrani so bili F. Pupis, R. Albreht in E. Lamovšek. Prav tako je potekalo tajno glasovanje glede izbora elektorjev (izbrani so bili A. Menart, Z. Mojškerc in M. Šemrov) oziroma kandidatov za predstavnika občine v Državnem svetu in nato glede voljenega predstavnika: izbran je bil g. Boris Čičmirko, Koliševka, ki ni skrival veselja nad odločitvijo svetnikov

Občinski prostorski načrt

Najbolj zanimiva točka dnevnega reda je bila že takoj na začetku: svetniki so v drugem branju potrdili Odlok o občinskem prostorskem načrtu, ki so ga v prvem branju obravnavali leta 2009. Občinska uprava je na podlagi pripomb nato pripravila spremembe in jih usklajevala od leta 2010 dalje, pri čemer je najtrši oreh predstavljalo Ministrstvo kmetijstva in okolje. Mag. Katja Žagar je povedala, da bo odlok nadomestil veljavni dolgoročni plan občine, Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavnih dolgoročnega plana Občine Logatec za obdobje od 1986 do 2000, dopolnjenega leta 2000, in srednjeročnega družbenega plana Občine Logatec za obdobje od 1986 do 1990, dopolnjenega 2000, ter vrsto prostorsko ureditvenih pogojev. Novi Odlok bo omenjene dokumente po besedah mag. Žagar tudi vsebinsko in tehnično prilagodil zahtevam časa in novi zakonodaji z vidika prostorskega načrtovanja. Nato je razložila, da ima OPN dva dela: strateške smernice in izvedbeni del. V okviru strateškega dela je bilo izpostavljeno pravočasno soočanje razvojnih vprašanj z varstvenimi; namen izvedbenega dela pa je med drugim zagotoviti ustrezne pogoje za razvoj različnih dejavnosti tako, da je razvoj medsebojno skladen in uravnotežen. Izdelava OPN je bila financirana iz proračuna Občine Logatec za leto 2012. V okviru razprave je bila ponovno najbolj glasna svetniška skupina SLS. Kot njen predstavnik je najprej spregovoril g. Franc Rudolf, SLS, ki se je čudil nad razlikami

med prvim in drugim branjem. Zanimalo ga je, zakaj je v OPN tako velika količina opredeljenih nepozidanih zemljišč in na čigavo pobudo, ali so lastniki zemljišč, ki so v javni razpravi dali pobude za spremembe, bili o le-teh obveščeni in seznanjeni z zadnjo verzijo OPN, kje je prostor za družbene potrebe, npr. izobraževanje, srednjo šolo, zakaj ni novega prostora za novo čistilno napravo v Zapolju, zakaj je zmanjšano območje sekirice in drugo. Ga. Vanja Uvalič Kosijer, SD, je v odgovor g. Rudolfu občinsko upravo zasluženo pohvalila. OPN se je namreč pripravljala celih 6 let, od katerih je bilo, tako Uvalič-Kosijerjeva, vsaj 4 leta delovanja SLS. Izrazila je prepričanje, da bodo občani sprejetega OPN veseli, saj so ga predolgo čakali. G. Čičmirko, Koliševka, je opozoril na predvideno izgradnjo novih stanovanjskih objektov in objektov trgovske dejavnosti, pri čemer se bo na cesti pri kapelici na Brodu moralo urediti križišče. Ga. Ladislava Furlan, SDS je k OPN vložila amandma, ki se je nanašal na spremembe oznak v prilogi I, ter predlagala brisanje bencinske dejavnosti na Lomu, saj bi šlo za podvajanje. OPN so svetniki skupaj z amandmajem sprejeli.

Zavod za kulturo, šport in turizem Logatec

Svetniki so v prvem branju obravnavali predlog Odloka o zavodu za kulturo, šport in turizem Logatec. Poročevalec g. Andrej Vrhunc je povedal, da je med glavnimi razlogi za ustanovitev zavoda predvsem boljše dostopanje do EU in nacionalnih sredstev v okviru različnih razpisov, kar bi občinski proračun razbremenilo pri podpiranju družbenih dejavnosti. Svetnik Matjaž Kurent, SDS, je ustanovitev takšnega zavoda močno podprl in občinskemu svetu predlagal, da Odlok sprejme v prvem branju. Poleg tega je dal pobudo, da se preverijo aktivnosti društev, ki se lahko prenesejo na omenjeni zavod. Statutarnopravna komisija, predsednik g. Marjan Gregorič, SD, je predlagal spremembo imena: javni zavod za kulturo, šport in turizem Logatec oz. Javni zavod Logatec. Boris Čičmirko, Koliševka, je predstavil podatke o podobnem zavodu na Vrhniki. Miran Obreza, Zares, je pogrešal predstavitev konkretnih projektov, ki bi nakazovali možnost črpanja sredstev. Predstavnik Nadzornega odbora, g. Janez Ovsec, pa je pogrešal predvsem večjo finančno učinkovitost. NO zato pogreša finančni elaborat ustanovitve takšnega zavoda, kar bodo tudi zahtevali v 2. branju. Prav tako je predlagal, da so v svetu zavoda s po vsaj 1 članom zastopani predstavniki vseh področij, ki jih zavod pokriva. Svetniki so na seji obravnavali tudi spremembe nekaterih drugih odlokov (o oglaševanju v občini Logatec, o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter urejanju pokopališč na območju občine), spremembo pravilnika o plačah in drugih prejemkih občinskih funkcionarjev članov delovnih teles Občinskega sveta in drugih občinskih organov, razveljavili so Odlok o javnem redu in miru v občini Logatec, sprejeli Odredbo o prometni ureditvi in uvedbi časovno omejenega parkiranja ter pravilnik o parkirni dovolilnici in obravnavali poročilo o izvrševanju proračuna 2012.

mag. Neža Sautet

DELOVNA AKCIJA

Podružnična šola Rovtarske Žibrše je ena velika hiša. Rumenkasta, obledela hiša z razdrapano kamnito ograjo, a v sebi skriva precej več kot bi pričakoval, v sebi skriva srce. Otroci s svojo neposrednostjo in iskrenostjo vdihujejo življenje sicer mrtvim stenam in napolnjujejo šolske prostore s svetlobo. Lepo je biti njihova učiteljica. Za majhne podružnične šole, ki marsikje delujejo kot velika družina, je značilna misel Edwarda Hala:

Sem samo eden.

Pa vendar eden.

Vsega ne zmorem.

*In ker ne zmorem vsega,
ne bom odklonil, da storim tisto,
kar zmorem.*

In tudi pri nas je tako. Čeprav majhni, smo toliko bolj srčni in veseli.

Zadnjo soboto v septembru je bilo v šoli precej bolj živahno kot ponavadi. Imeli smo delovno akcijo. Skupina staršev je urejala razpadajočo kamnito ograjo ob šoli. Otroci pa so poslikali pročelje šole. Dela ni bilo malo, a trud je bil ob koncu poplačan. Hvala vam, dragi starši za nesebični trud, čas in vse aktivnosti, saj ste nam pokazali, da vam ni vseeno. Dokazali ste, da skupaj zmoremo veliko, da ste Starši z veliko začetnico. Hvala tudi KS Trate, ki nam je omogočila nakup barv in pripomočkov za slikanje.

Ana Žakelj



Foto: Ana Žakelj



DAN MIRU 2012

Življenje je kot velik mozaik in vsak trenutek je le delček v njem. Če bi kakšnega izgubili, bi v mozaiku ostal prazen prostor. Prav vsak trenutek, tukaj in zdaj, prispeva k čudoviti sliki, ki jo riše naše življenje. Eden od takšnih dogodkov, ki si jih je treba zapomniti, je 21. september, mednarodni dan miru, ki so ga Združeni narodi razglasili leta 1981. To je tudi dan, ko generalni sekretar Združenih narodov pozvoni na Zvon miru ter poziva k prekinitvi ognja in k nenasilju po vsem svetu. Mir je želja vseh in vsakogar. Naj bi bil večni. Mir za tebe, mir za mene. Če bo vsak človek na tem svetu poznal to misel in jo izvajal, potem nam ne bo treba pripovedovati zgodb

o nasilju, vojnah, grozotah in pokvarjenosti vsakdana. Ustvarimo svet, v katerem bo imel vsak priložnost razvijati se, odraščati in starati v miru in mirno z roko v roki.

Zato smo se učenci POŠ Rovtarske Žibrše tudi letos pridružili programu ENO tree planting day in milijonom otrok po svetu, ki sadijo drevesa. Sajenje dreves je potekalo ob 12h po lokalnem času. Prva drevesa so posadili otroci opoldne na otoku Tonga in Oceaniji. Sledeč soncu so nova drevesa posadili v Aziji, Evropi in Afriki. Končno je zelena veriga dosegla obe Ameriki in se zaključila na Samoi. Zemlja se je v tem času zavrtela okrog svoje osi in drevesa so našla svoj novi dom.

Naše drevo se imenuje bobovec in je avtohtono slovensko drevo. Bobovec je najboljša sorta jabolk za predelavo v sok ter tudi sveža v zimskem času. Hkrati pa je tudi sorta, ki najdlje zdrži v kleti, celo do junija v dobrih kletih. Posadili smo ga s pomočjo Matejevega očija, ga pognojili in zalili. Vsak je povedal nekaj besed, nato pa smo napolnili časovno kapsulo in jo zakopali ob korenine. Mogoče jo bodo nekoč, ko bodo odrasli, odprli in se spomnili svojih otroških let. Do takrat pa - mir vedno in povsod. Delite ga z drugimi, obilno se bo vedno znova vračal k vam!

Ana Žakelj



DEŽNIK ZA TRI

Med dobrotami, ki jih trosi jesen, so tudi gobe. V drugi polovici septembra so tudi na Logaškem začele rasti in razveseljevati navdušene gobarje. Še posebnega zadovoljstva je deležen gobar, ki najde kako izredno gobo. Različnih vrst dežnikov je bilo v septembru na pretek, med njimi pa se je našel tudi kakšen tak, ki presega siceršnjo pričakovano velikost svoje vrste. Orjaški dežnik na sliki se je namreč ponašal s premerom klobuka 29 centimetrov, v višino pa je meril 41 centimetrov. Po premeru klobuka je namreč le za centimeter zgrešil največji premer, ki ga s 30 centimetri navajajo različni gobarski priročniki.

Marjan Papež



Orjaški dežnik je goba, vredna svojega imena, saj so se pod njega lahko skrile (od leve) Živa, Klara in Ema. (Foto: Marjan Papež)

GASILSTVO V LAZAH IN JAKOVICI

TA PROSTOVOLJNA AKTIVNOST POVEZUJE LJUDI V VASICAH LAZE IN JAKOVICA NA ROBU PLANINSKEGA POLJA ŽE 90 LET.

8. septembra letos so gasilci Prosto-voljnega društva Laze-Jakovica pri Vaškem muzeju in galeriji Prestorjevih organizirali srečanje veteranov Gasilske zveze Logatec. Srečanja sta se udeležila tudi Jože Mlinar in Viktor Krmavnar, ki se zaradi zdravstvenih težav nista udeležila slavnostne seje, ki je bila pred poletjem. Ob tej priložnosti so podelili listino o častnem predsedniku Gasilske zveze Logatec Viktorju Krmavnarju. Listino je nekdanjemu dolgoletnemu predsedniku Gasilske zveze Logatec in predsedniku samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari v znak spoštovanja in v zahvalo za vsa prizadevanja za zagotavljanje ustrežnejših pogojev uspešnega delovanja gasilskih društev v naši občini podelila predsednica Gasilske zveze Logatec Marinka Cempre Turk. Jožetu Mlinarju iz PGD Medvedje Brdo pa je izročila Odlikovanje za posebne zasluge. Gasilec je že 65 let, v teh letih je

bil blagajnik, tajnik, skoraj 30 let (1954 do 1984) poveljnik društva, sedaj je član veteranske komisije Gasilske zveze Logatec, dolga leta je bil tudi član Upravnega odbora GZ Logatec. Še vedno je kljub letom član veteranske tekmovalne skupine in tako promovira gasilstvo med mladimi generacijami. Več pa v eni od prihodnjih števil Logaških. Še pred tem je Branko Simšič zbranim gasilcem veteranom in gostom, med katerimi naj omenim Jožeta Žusta, predsednika komisije za delo s starejšimi gasilci pri GZ Logatec, in Franca Žiberta, člana komisije za delo z veterani pri GZS, predstavil nekaj misli iz Kronike delovanja PGD Laze-Jakovica, ki jo je spisal v letošnjem jubilejnem letu. Pravzaprav to ni le kronika delovanja gasilcev, ampak kronika 90. let krajevne skupnosti Laze-Jakovica, saj imajo v vsaki družini vsaj enega gasilca. In gasilec je tudi Milan Jeran, bolj znan tudi kot »fotograf Planinskega polja«. Že vrsto let, pravzaprav

odkar se je iz rodnih Turnš preselil v Laze, je vedno z njim tudi njegov fotoaparati. Ni ga ure dneva in noči, ni ga letnega časa, da ne bi bil z njim na Planinskem polju. Naredil je čudovite posnetke in nekaj od njih je posebej za veterane, skupaj s TD Lanski vrh, zbral pod naslovom Križemkražem po Planinskem polju in jih razstavil v galeriji Laze. Zaradi bolezni jih sam ni mogel predstaviti, sicer pa velja, da fotografija pove več kot tisoč besed. Njegove prav gotovo. Da je bilo druženje še bolj prijetno, je poskrbel mladi rod: za Natalijo Kermavner vemo, da sta si domači s harmoniko, prav tako velja tudi za Ano Pupis in njeno violino. Seveda sta bili nagrajeni s ploskanjem. Srečanje se je nadaljevalo v dvorani podružnične osnovne šole. Sobotno popoldne se je prevesilo v večer, veterani so obudili spomine na prehojeno pot, rekli tudi kakšno o današnjih dogodkih, oglasila se je harmonika ...

Brane Pevec



Foto: Brane Pevec

»ČRTA USODE« FRANCKE ČUK

Pa jo je dočakala, hotenjska neutrudna kulturna delavka in literarna ustvarjalca, Francka Čuk, svojo prvo knjigo, ki si jo je zaželela za svoj 60. rojstni dan. V njej je zbrano njeno več desetletno literarno ustvarjanje, njeno življenje, njeno doživetje sveta v pesmi in prozi. Literarno društvo Zeleni oblaki ji je podarilo pogum, da je svoja besedila začela predstavljati v javnosti, in voljo, da je vse skupaj zbrala in objavila v svoji prvi knjigi, ki jo je poimenovala ČRTA USODE. Knjiga je razdeljena na pet sklopov. Sklopi pa so vezani na različne teme: »Dolina sanj« je posvečena Hotedršici, »Luč se v temo prižiga« odseva njeno življenje, v sklopu »Vroče pero« naravnost in brez dlake na jeziku pove, kaj ji leži na duši, najnežnejši sklop »Aja tutaja« je o njenih vnukih. Zadnji sklop »Drobtinice« sestavljajo njeni prozni teksti – kratke zgodbe, prigodnice in skeči. Ana Balantič, ki je knjigo uredila, ugotavlja,

da je ravno proza Franckin najmočnejši adut, ki ga je vsekakor vredno razvijati še naprej. Na prvo septembrsko soboto je Francka skupaj s svojo družino Zelenih oblakov, KTD Hotedršica in svojih sorodnikov pripravila predstavitev svojega knjižnega prvenca. Zbrali so se ljubitelji lepe slovenske besede, nekdanji sošolci in sodelavci, prijatelji in sorodniki in vsi so bili to popoldne del Franckine Črte usode. Po scenariju, ki ga je ustvarila predsednica literarnega društva Zeleni oblaki, Branka Novak, in prireditev tudi povezovala, smo pesmi in odlomke iz knjige brali Ana Balantič, Bojana Levinger in Franckina vnukinja Manca Čuk. Skeč »Švercar« so predstavili mladi igralci KTD Hotedršica, Andraž Kranjc, Domen Moroz in Mojca Lukan. Glasbeno rdečo nit je s svojo harmoniko pletel Albin Slabe, s pevskeimi točkami pa so prireditev popestrili pevka Marijana Lukan, Franckini vnukinji



Foto: Bojana Levinger

Klara Štampihar in Manca Čuk sta zapeli ob kitarški spremljavi Janje Eržen, v družaben večer ob veselju izida nove knjige pa so nas popeljali plesalci folklorne skupine KTD Hotedršica. Poslovili smo se s prepričanjem, da Franckina prva knjiga nikakor ni tudi zadnja, ampak prva med mnogimi, ki bodo še sledile.

Bojana Levinger

KJER JE DIM, NI NUJNO POŽAR!

Člani PGD Dol. Logatec smo se 15. 9. 2012 družili na prijetnem popotovanju z muzejskim vlakom od Jesenic pa tja do Nove Gorice in nazaj. Na vmesnem postanku smo si ogledali še Goriška Brda, vključno z vinsko kletjo, ki je med

največjimi v naši državi. Domov smo se vrnili krepko odimljeni – pa tokrat k sreči ni bil kriv požar. NA POMOČ!

Mojca Cempre



Foto: Branko Dolinar

ZA UČENJE NI NIKOLI PREPOZNO

SREDI SEPTEMBRA JE BILA Z USTANOVNIM OBČNIM ZBOROM V LOGATCU TUDI FORMALNO USTANOVljena UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE. POD MENTORSTVOM DOMAČIH PREDAVATELJEV SE BODO STAREJŠI UČILI TUJIH JEZIKOV, UMETNOSTNE ZGODOVINE, RAČUNALNIŠTVA IN ŠE ČESA.

Ob nenehnih spremembah se moramo vsi stalno učiti, ne glede na starost, in Univerza za tretje življenjsko obdobje bo prebivalcem Logatca in okoličnanom ponudila prav to, naša občina pa se bo pridružila največji mreži izobraževanja odraslih v Sloveniji, ki šteje že 45 univerz. Pobudniki univerze in istoimenskega društva, v okviru katerega je bila le-ta ustanovljena, so s pomočjo ankete ugotovili, da je zanimanje za udejstvovanje starejših ljudi precejšnje, kar je pokazala tudi velika udeležba na ustanovnem občnem zboru, ki je potekal v Prešernovi dvorani logaškega Narodnega doma. Da so starejši željni znanja in učenja, je v pozdravnem nagovoru poudaril tudi župan Berto Menard, ki je, kot smo slišali, ves čas simpatiziral z ustanavljanjem univerze, ki bo starejšim Logatčanom olajšala dostop do izobraževanja, saj obiskovanje podobnih ustanov v Ljubljani postaja vse dražje, pa tudi članarina in šolnina bosta v novoustanovljeni univerzi nižji kot v prestolnici. Članarina bo za vse študijsko leto namreč znašala 20, šolnina za semester pa 40 evrov

in jo bo mogoče plačati v dveh obrokih. Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje se bo namreč financiralo iz članarin, pridobiti pa bodo skušali tudi javna sredstva prek razpisov in, seveda, donacije.

Bibijana Mihevc, direktorica Knjižnice Logatec, je ena izmed pobudnic univerze, je ob ustanovitvi med drugim povedala: »Zavedati se moramo, da je število starejših iz leta v leto večje. Ljudje odhajajo v pokoj z željo po nadaljnjem udejstvovanju v družbi, izobraževanju in zato se mi zdi, da je taka dejavnost res zelo pomembna.« Po besedah Metke Rupnik, dolgoletne ravnateljice Osnovne šole 8 talcev Logatec, zdaj upokojenke in prve predsednice Društva za tretje življenjsko obdobje Logatec, so poiskali dobre mentorje, »take, ki imajo priporočilo in za katere vemo, da dobro delajo, ker je to zelo pomembno.« To bodo predvsem ljudje iz domačega okolja, ki so bili v preteklosti aktivni na svojih področjih in bodo svoje znanje posredovali članom univerze. »Najprej bomo poučevali angleščino, potem

pa verjetno tudi druge jezike, umetnostno zgodovino in druge uporabne umetnosti ter računalništvo,« pravi Rupnikova. Z anketo so namreč ugotovili, da ta področja starejše ljudi v Logatcu najbolj zanimajo. »Po podatkih Eurostata smo Slovenci na drugem mestu v Evropi po izobraževanju starejših,« je med drugim na občnem zboru povedala dr. Dušana Findeisen, avtoriteta in ena izmed začetnic univerze za tretje življenjsko obdobje, ki sta jo na dogodek povabili glavni pobudnici ustanovitve društva in univerze. Udeleženci občnega zbora so v razpravi izrazili zadovoljstvo nad ustanovitvijo univerze ter med drugim predlagali vzpostavitev študijskega programa o zdravem načinu življenja v tretjem življenjskem obdobju, za kar imajo po besedah Bibijane Mihevc že ponudbo dr. Alenke Kafol in bodo razpisali program, če jim bodo to dopuščala finančna sredstva in prostorske zmožljivosti. Po ustanovnem občnem zboru se je v društvo vpisalo 40 članov, še mnoge pa pričakujejo.

Blanka Markovič Kocen



Foto: Blanka Markovič Kocen

Župan Berto Menard je ves čas simpatiziral z ustanavljanjem Univerze za tretje življenjsko obdobje.



DAROVANJE ZA BOLNE IN INVALIDE V ROVTAH

»Kam naj gremo, besede večnega življenja imaš,« je bila rdeča nit pri bogoslužju v cerkvi sv. Mihaela v Rovtahn, ki se je darovalo za vse invalide, bolne in starejše na zadnjo avgustovsko nedeljo. Veliko je bilo zbranih okrog božjega oltarja, nekateri so pri daritvi tudi sodelovali - uvod v sv. mašo, branje beril, prošnje, uvod v Očenaš, pozdrav miru. Sv. mašo je daroval p. mag. Silvo Šinkovec. Pri nagovoru je poudaril, kako nam je potrebna duhovna prva pomoč. VERA - da gospod zaupam ti in se ti izročam, BLAGOSLOV - blagoslovljena voda, sol, kadilo, MOLITEV - rožni venec, itd, DOBRA DELA - brez del je vera prazna. Nekateri so prejeli zakrament



Foto: Mojca Skvarča

sprave - spovedoval je domači župnik g. Janez Petrič - in sv. maziljenje. Sv. daritev so z lepim petjem obogatili pevci domačega MPZ pod vodstvom g. Janeza Treven, sklenili pa smo jo z molitvijo za domovino in Cerkev. Po sv. maši je bilo prijetno druženje v župnišču.

Prisotne so pozdravili tajnik ŽK g. Hieronim Kavčič, predsednik KS g. Viktor Trček, domači župnik g. Janez Petrič in p. mag. Silvo Šinkovec. Slednja sta vse dodobra nasmejala. V imenu BIS se je ŽK zahvalil g. Jože Grdadolnik, pevci pa so še enkrat ubrano zapeli. Srečanje prav gotovo ne bi tako lepo uspelo brez pridnih gospodinj in drugih dobrotnikov, ki so darovali mnogo sladkih, slanih in drugih dobrot, za kar se ŽK toplo zahvaljuje vsem in vsakomur posebej. Da, bil je dan, ki ga je naredil Gospod, upamo, da jih bo še mnogo. Ob slovesu smo si veseli obljubili, da se naslednje leto ponovno srečamo.

F.T.

POHOD NA VELIKO PLANINO

PASTIRSKA PRAVLJICA V NEOKRNJENI NARAVI

Ko sem vprašala prijateljico, ali se ima smisel odpraviti na Veliko planino, mi je povedala: »Velika planina je vedno lepa!« In imela je prav. Na to visoko planoto, ki se pod glavnim grebenom Kamniških planin dviguje vzhodno od doline Kamniške Bistrice, smo se članice Društva kmečkih in podeželskih žena Logatec odpravile na prvi avgustovski dan. Na Veliko planino vodi vrsta markiranih poti, zato smo pod vodstvom dveh izkušenih planincev izbrali do pohodnikov precej prijazno pot s planine Marjanine njive. V lepem sončnem dnevu in prijetnem tempu smo dosegli planoto Male planine, kjer nas je pozdravilo žvenketanje kravjih zvoncev in pot nadaljevali preko Gojske planine na Zeleni rob. V toplem prijetnem soncu smo se sprehodili med zelenicami z gorskim cvetjem in nekoliko dvignjeno nad pastirskim naseljem zagledali kapelo Marije Snežne. Naprej po dolini se nam je odpiral pogled na pastirsko naselje s številnimi jezerci ter pastirskimi kočami. Kot nam je pojasnil mladi planšar na ogledu Planšarskega muzeja, kjer smo se seznanili z njihovo tradicijo, v kamniškem koncu pastirsko koč poimenujejo pastirska bajta ali pastirski stan. Strehe koč so krite s značilnimi smrekovimi skodlami, ki segajo zelo nizko. Pastirsko naselje pa predstavlja nekakšen simbol Velike planine in posebej zaživi z mesecem junijem, ko koč zapolnijo pastirji, ki s

svojo živino ostanejo na paši vse do meseca septembra. Z veseljem so nas povabili na pokušino domačih dobrot ali na pravo pastirsko malico - kisl mleko in žgance. Za spomin pa smo domov odnesli vsak svojo leseno žlico. Kar prehitro je prišel čas, ko se je bilo potrebno vrniti v dolino. V objemu preprostega sveta pastirjev smo se naužili svežega zraka ter si privoščili sprostitev v idili planinskega sveta s čudovitimi razgledi. Ob koncu prijetnega dne smo se vrnili po drugi poti do avtobusa ter se srečni in veseli vrnili v Logatec. Veselimo se naslednjega druženja.

Neža Merlak



Foto: Tatjana Rudolf

SREČANJE STAREJŠIH FARANOV

V soboto 25. 8. 2012 so se na Vrh sv. treh kraljev srečali naši farani, ki so starejši od 70 let. Dogajanje se je začelo ob 11. uri s sveto mašo, ki jo je v domači cerkvi daroval naš novi župnik g. Andrej Sever. Med sveto mašo, ki so jo popestrili pevci mešanega cerkvenega zbora, je g. župnik vsem prisotnim podelil zakrament bolniškega maziljenja. Po sveti

maši in skupnem fotografiranju pa so se starostniki skupaj s svojimi partnerji preselili v župnišče, kjer jih je že čakalo kosilo, ki ga je pripravilo podjetje Sklednik iz Žirov. Zraven seveda spada tudi rujna kapljica, za katero smo poskrbeli predstavniki KS Vrh. Srečanja se je udeležilo 23 faranov, ki so bili zelo zadovoljni, da so se srečali in se med sabo kaj pogovorili. Obžalujejo pa, da se nekateri

srečanja niso mogli ali hoteli udeležiti, saj je bilo povabljenih 51. Po kosilu smo poklepeli in prisluhnili glasbenim melodijam, ki jih je iz harmonike izdala krajanka Marjanca Hribernik. Vsi udeleženci pravijo, da jim taka srečanja veliko pomenijo in upajo, da se jih bodo lahko še velikokrat udeležili.

Štefka Hribernik

ROMARSKA POT GRČAREVEC – PLANINSKA GORA

Tradicionalni odhod pastirjev, živine in drobnice s planin je 8. septembra, na mali šmaren. Na ta dan oz. »malošmarensko« nedeljo pa se Grčarevčani že nekaj let odpravimo na romanje na Planinsko goro. Mali šmaren je v bistvu tradicionalni notranjski praznik, zato se ob lepem vremenu na Planinski gori zbere množica romarjev, pohodnikov, izletnikov z Notranjske med Rovtami, Logatcem, Črnim Vrhom, Cerknico in Postojno. Včasih so bila ta romanja iz Grčarevca spontana, že nekaj časa pa jih organizira TKŠD Grčarevec.

Lani so aktivni člani društva romarsko pot označili z ličnimi tablamami, katere je mojstrsko oblikoval ter izdelal domačin Srečko Cikač, tako da lahko tudi pohodniki iz drugih krajev gredo po označeni »romarci«. Pot od Grčarevca do Planinske gore (oz. cerkve Marije, pribežališče grešnikov) traja približno uro in pol. Zanimiva je zgodovina te romarske poti. Podružnična cerkev na Planinski gori je bila posvečena l. 1657 v čast Mariji, pribežališču grešnikov kot je zapisal Valvasor. Takrat so bila romanja na Planinsko goro na vrhuncu. Sem so prihajali romarji iz Goriške, Tolminskega, Istre, Dolenjske, predvsem pa z Notranjske. Prvotno je ta sveti kraj imel dve imeni: Singerle in Mukka. Singerle: Graščaka sta se tam izgubila in rešilo ju je ptičje petje (po nemško singen). Po zaobljubi Mariji sta postavila okroglo kapelo južno od današnje cerkve. Mukka: Po slovensko seveda pomeni trpljenje. Pa ne zaradi hoje navkreber. V 16. stoletju se je zaradi hudih razmer po srednji



Foto: Gvido Komar

Evropi razširil Lutrov nauk oz. protestantska vera z nekaterimi ločinami. Nova reformirana Cerkev, znana kot protestantska, je nastala iz ugovorov ljudi, kot sta bila Martin Luter in Jean Calvin. Obsojala sta nekatere dejavnosti katoliške Cerkve, ki je po njunem mnenju postala preveč razsipna, vplivna in podkupljiva. V mestnih okoljih je bolj zaživel protestantizem, medtem ko so se preprosti ljudje bolj vključevali v verske ločine oz. njih shode. Tako je bilo tudi v naših krajih. Znani so bili bičarji, skakači in štiftarji. Le-ti so ustanavljali posebne ustanove, »štifte« (po nemško Stiftung) ter gradili cerkve in živeli v spokornosti. Leta 1583 je *Maruša Pogorelec* (*Pogerlitz*) oznanjala, da se ji je na dan sv. Andreja (30. novembra) tega leta prikazal Kristus in ji naročil, naj bo štiftarka in naj postavi cerkev na Planinski gori. Svetna oblast je že naslednje leto zbiranje na gori prepovedala in leseno cerkev, ki so jo postavili, zažgala, štiftarko Marušo pa zaprla. Zanimivo je, da je v Nadškofijiškem arhivu

Ljubljana dokument »Zgodovinski zapisi župnije Planina, fascikel 43, iz poročila vikarja Andreja Kastruca« datiran 7. avgusta 1823, kjer je ta planinski vikar zapisal, da je po ustnem izročilu prišel protestantizem (očitno štiftarska sekta) tudi v Planino in vaščani Grčarevca naj bi se zadnji vrnili h katoliški veri. (Poraja se vprašanje, zakaj je v Grčarevcu l. 1746 zgrajena cerkev posvečena evangelistu sv. Luki kot ena izmed samo štirih v Sloveniji.) No, torej Grčarevčani nadaljujemo prastaro tradicijo pohoda štiftarjev na Planinsko goro, kjer se vsako leto ob malem šmarnu zbere množica, če se malo pošalim, grešnikov. Pravzaprav je tudi dandanes dekadenten čas s prevelikim razkorakom med navadnimi ljudmi in perverzno bogato elito. Ni pa za pričakovati, da bi se danes romarji bičali, prej bi to bilo potrebno storiti s krivci današnje bede v vseh pogledih.

Gvido Komar

OGRAJA VRTCA KURIRČEK SPET ŽIVIH BARV

Logaški taborniki smo se že lani odločili prebarvati rjavost ograjo pred VVZ Kurirček, in sicer smo jo želeli prebarvati z bolj živahnimi barvami. Ograjo smo skoraj celo prebarvali, dokler nam je ni zagodlo vreme in smo projekt za nekaj časa postavili na stran, v začetku letošnje sezone pa smo se odločili, da ta projekt dokončamo. 15. septembra smo se zato zbrali pred vrtcem in zavihali rokave. Najprej smo ograjo pobrusili, da se je barva kasneje bolje prijela. Že rjavi od prahu pobrušene barve smo poprijeli za čopiče in pričeli z barvanjem, in sicer z rumeno, rdečo, modro in zeleno barvo. Zraven dela pri tabornikih sodi tudi zabava, tako se barvnim madežem preprosto nismo mogli izogniti in smo bili na koncu barvanja tudi sami podobnih barv kot naša ograja. Ker nas je delo seveda malo utrudilo, smo se vmes posladkali z napolitankami in izpraznili kar nekaj plastenk pijače. Naš trud se je seveda izplačal, saj je ograja vrtca zdaj ponovno

živih barv, kot se za vrtčevsko ograjo tudi spodobi.

Pia Plevnik



Foto: Luka Nagode



NAPOVEDNIK OKTOBER - NOVEMBER

PREDAVANJA

Četrtek, 11. oktobra 2012, ob 16.30, Krajevna knjižnica Rovte:
Začetek pravljčnih uric v Krajevni knjižnici Rovte
 Info.: Knjižnica Logatec, Maja Gregorič, 01 7541 722

Četrtek, 11. oktobra 2012, ob 19.00,
 Knjižnica Logatec
 (velika dvorana Narodnega doma):
Skalno gorovje Kanade, potopisno predavanje priznane fotografkinje
Petre Drašković
 Info.: Knjižnica Logatec, Bibijana Mihevc, 01 7541 722

Petek, 12. oktobra 2012, ob 17.00, Krajevna knjižnica Hotedršica:
Začetek pravljčnih uric v Krajevni knjižnici Hotedršica
 Info.: Knjižnica Logatec, Urška Orešnik, 01 7541 722

Ponedeljek, 17. oktobra 2012, ob 17.00, Knjižnica Logatec:
Srečanje članov mladinskega bralnega krožka
Beremo na kvadrat
- ker beremo in se pogovarjamo
 Info.: Knjižnica Logatec, Urška Orešnik, 01 7541 722

Četrtek, 18. oktobra 2012, ob 19.00, Krajevna knjižnica Rovte:
Predavanje Mladostniki in njihove stiske, predava Jože Gregorič
 Info.: Knjižnica Logatec, Maja Gregorič, 01 7541 722

Četrtek, 18. oktobra ob 19. uri, dvorana svetega Jožefa
 Medgeneracijskega doma Marije in Marte:
Predavanje Misijonska izkušnja na Slonokoščeni obali
 Osemnajst mladih je s s. Rebeko po končanih tednih duhovnosti v Ednu ob
 zgledu Afričanke, sv. Bakhite, odpotovalo na Slonokoščeno obalo. Obiskali so
 g. Pavla Bajca v misijonu San Pedro, da bi začutili utrip Afrike in okusili drobec
 življenja misijonarjev. Gostje večera, s. Rebeka Kenda (vodi dom duhovnih vaj v
 Kanjem dolu), Nataša Brand (dijakinja 3. letnika Gimnazije Poljane) in Helena
 Nagode (dijakinja 4. letnika Škofijske klasične gimnazije), bodo spregovorile
 o svoji izkušnji bivanja v misijonu.

Petek, 26. oktobra 2012, ob 17.00. uri,
 Krajevna knjižnica Hotedršica:
Pravljčna urica z delavnico in predstavitev knjige Prav posebna majčka z
 avtorico Brigito Vehar in ilustratorko Špelo brenčič Šemrov
 Info.: Knjižnica Logatec, Urška Orešnik, 01 7541 722

GLEDALIŠČE

Četrtek, 25. oktobra 2012, ob 19.00, Knjižnica Logatec
 (velika dvorana Narodnega doma): **Monodrama M. Kmecla - Levstikovo** zmerjanje narodnih prvakov, v izvedbi igralca Anatola Šterna Info.: Knjižnica
 Logatec, Bibijana Mihevc, 01 7541 722

PLES

Četrtek, 11. oktobra 2012, od 20. do 22. ure v Jožefovi dvorani
 Medgeneracijskega doma Marije in Marte:
Družabni ples
 Dragi prijatelji plesa! Že veste, da se nam v Logatcu obetajo plesni četrtki? Ker je
 dvorana še v »razvoju«, bomo plesali po papirnati zaščiti tal. A za plesa željne ni
 ovir! Da ples ne bo kar tako, bo poskrbel plesni učitelj Zlatko Herceg. Vstopnina
 za par je simboličnih 5 € - nekaj za Zlatka, za vodo in za Dom. Dragi prijatelji
 plesa, prebudimo v nas nekaj pozabljenega entuziazma.

KONCERTI

v nedeljo, 4. novembra 2012, ob 15. uri v Domu krajanov Rovte:
17. dobrodelni koncert z geslom: Veselje v sožitju»
 Dogodek organizira župnijska Karitas Rovte. Osrednji govornik bo generalni
 tajnik Slovenske Karitas, gospod **Imre Jerebic**. Koncert bosta povezovala Rezka
 Drmota in Maja Nagode. Lepo pozdravljeni v Rovtah! Več informacij: Hieronim
 Kavčič, 040 522 140

DELAVNICE

v sredo, 10. oktobra, od 19.00. do 21.15. ure
 v Galeriji Hiša sonca Logatec, Notranjska 14:
Slikarske delavnice za odrasle Logatec - jesen 2012;
 30-urno vodeno praktično izobraževanje na temo ekspresivnega likovnega
 izražanja. Mentor: slikar in profesor lik. umetnosti Andrej Mivšek. Srečanja
 bodo ob sredah - desetkrat po 3 šolske ure. Namenjena so odraslim in mladini
 od 14. leta dalje, ki se želijo poglobiti v likovno umetnost. Organizacija in
 info.. JSKD OI Logatec, T 01/7591 740

V torek, 16. oktobra 2012, ob 16.00. uri
 v Galeriji Hiša sonca Logatec, Notranjska 14:
Literarna delavnica z Ano Porenta
 Delavnica je za avtorje, prijavljene na območno srečanje odraslih literatov
 in literatov seniorjev.
 Organizacija in info.: JSKD OI Logatec, T 01 7591 740

V torek, 16. oktobra 2012, ob 19.30. uri
 v Galeriji Hiša sonca Logatec, Notranjska 14:
Literarni večer logaških odraslih literatov in literatov seniorjev
 Javno se bodo predstavili logaški literati, udeleženci območne delavnice z
 mag. Ano Porenta.
 Organizacija in info.. JSKD OI Logatec, T 01/7591 740

RAZSTAVE

V petek, 12. oktobra, ob 20.00.
 v Galeriji Hiša sonca Logatec, Notranjska 14:
Slikarska razstava Eve Razložnik, dijakinje 4. letnika SŠOF
 Razstava bo na ogled bo do 13. novembra 2012 vsak delovnik od 9.00 do 12.00.

Za obisk organiziranih šolskih in predšolskih skupin je obvezna predhodna
 najava. Organizacija in info.:
 JSKD OI Logatec, T 01 7591 740, www.jskd.si/kulturna mreža/izpostava
 Logatec

DRUGO

od četrтка, 11. oktobra 2012, ob 18. uri, do petka, 12. oktobra 2012, do 18. ure:
Mini svetopisemski maraton 2012 v Dolnjem Logatcu
 se pobudi pridružili tudi v Dolnjem Logatcu. Sveto pismo bomo v župnijski
 cerkvi sv. Nikolaja brali neprekinjeno 24 ur.

Svetopisemski maraton je neprekinjeno branje Svetega pisma. Letos bo pri sv.
 Jožefu v Ljubljani v tednu od 7. do 14. oktobra 2012 Svetopisemski maraton z
 naslovom Ne boj se, samo veruj potekal že peto leto. Pri branju Svetega pisma,
 ki dan in noč traja ves teden, se tam izmenja skoraj tisoč bralcev. Letos smo

Začeli bomo v četrtek, 11. oktobra, ob 18. uri, končali pa v petek, 12. oktobra,
 s sveto mašo. Za branje na mini svetopisemskem maratону se lahko zapišete
 na list, ki visi v cerkvi sv. Nikolaja v Dolnjem Logatcu pri polici z verskim
 tiskom.

DRUŽBA BREZ STEBROV

Konec poletja se je na logaških njivah pričelo dogajati nekaj, česar zaupljivi ljudje niso navajeni. Nekdo je večkrat načrtno pobral precejšen del pridelka, namreč tisti nekdo, ki zanj ni pretočil kaplje potu. Nekaj primerov z njiv v okolici Sekirice: Skvarčevim z Martinj hriba so odnesli okrog 5 kg čebule in obrali polovico od 15 sadik paprik. Pobrali so tudi nekaj graha. Lukanovim (Martinj hrib) so od 20 sadik paprik nedotaknjene ostale le tri, čebule pa so vzeli za okrog 15 kg. Mihevčevim, prav tako z Martinj hriba, so ukradli celoten pridelek rdeče pese (okrog 50 gomoljev, pustili so le manjše, nezrele pese), večkrat poleti pa so jemali tudi s kupa gnoja, pripeljanega k njivi.

Vsi vemo, kaj je rabutanje; a omenjeni dogodki to niso. Mali kmetovalci, ki pride-lujejo predvsem iz dobre volje, radi delijo sadove svojega dela, saj jim je v veselje in pohvalo, če nekdo uživa v sadežih zemlje, ki so jih pomagali pridelati. Nekaj drugega

je, če si delal celo sezono, nazadnje pa ostal brez vsega. Občutek je podoben, kot če pridelek uniči toča. Počutiš se popolnoma nemočnega. Tudi tat povzroči drugim takšne občutke. Kdor je že doživel, da so mu ukradli kaj ljubelega, bo morda pritrdil, da ni iz trte izvito, da imajo v nekaterih kulturah krajo za največji družbeni prekršek. Celo umor smatrajo za krajo življenja. To najbrž prihaja iz obdobja, ko je bilo preživetveno ravnesje med človeško družbo in naravo tako krhko, da je vsak nasilen poseg vanj lahko pomenil propad. Danes govoriti o ravnesju je precej jalovo. Morda so prav takšni dogodki, kot je sistematična kraja pridelka, dokaz, da družba ni v ravnesju in se je vnovič znašla v krizi. Ne govorim o krizi, ki so je polni mediji. Vendar zna biti, da sta povezani. Ljudje so živčni in prestrašeni, kriznih dogodkov, ki vznikajo po celem svetu, ne razumejo niti tisti, ki o njih poročajo. Dozdeva se, da so ljudje, ki se zatečejo k preišljeni kraji, bodisi prve žrtve te krize strahu in nevednosti, ali pa so postali

tako neobčutljivi in neprilagojeni, da se jim zdi, da lahko brez posledic od matere zemlje ali od sočloveka vzamejo vse, kar poželijo. To, da je nekdo hladnokrvno načrtoval krajo ozimnice, in sicer večkrat, verjetno pomeni, da je kriza res nastopila. Vendar bogatejši ostajajo tisti, ki nosijo semena: rastline in nekateri ljudje.

Če povzamem besede poglavarja Seattla s konca 19. stoletja, ni bistveno, čigava je zemlja in njeni plodovi, saj vse skupaj pripada nam vsem. Kdor zemlje, po kateri stopa, ne spoštuje kot matere, od katere je bil pravkar odstavljen, tudi njenih sinov - svojih bratov in njihovega dela ne more spoštovati. Morda so bile kraje celo dejanja iz obupa, vendar dvomim. V kolikor storilec meni, da je temu tako, potem v njegovem nazoru manjka ključna razsežnost; ne zaveda se namreč, da ravno takšna dejanja pripeljejo do obupnega stanja duha, v katerem se je znašel. Pa dober tek!

Vid Sark

Foto: Vid Sark



Tatovi so peso obrali kar na kraju zločina in za seboj pustili perje.



JESEN IN Z NJO KRAJŠI DNEVI

POGOVOR S POMOČNIKOM KOMANDIRJA POLICIJSKE POSTAJE LOGATEC MARJANOM ŠKODO

September je mimo, je bilo v Logatcu storjeno vse, da so »rumene rutke« varno prišle v šolo? Kot že vrsto let, smo tudi letos skupaj z Občinskim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, člani Zveze soferjev in avtomehanikov, zaposlenimi na šolah, Občinskim redarstvom in prostovoljci naredili vse, da so otroci prišli v šolo in tudi domov. Seveda pa moramo na naše najmlajše misliti vse leto. Policisti med letom obiskujemo šole, jim predavamo o prometni vzgoji, sodelujemo pri organizaciji kolesarskih izpitov, jih spremljamo po prometnih poteh.

Nekaj več o tem.

Učencem pokažemo, kje so nevarna križišča, na katerih delih poti je treba še posebej paziti – še vedno kar nekaj ulic in cest, kjer ni urejenih pločnikov. Otrokom skušamo dopovedati, da si morajo najprej zapomniti: Poglej levo, potem desno in še enkrat levo, preden stopiš na cesto! Tudi, ko prečkajo cesto na označenem prehodu za pešce, je bolje počakati, saj marsikateri voznik enostavno spregleda čakajočega šolarja. Med naše naloge spadajo kontrole brezhibnosti koles in uporabe varnostne čelade. Redno kontroliramo tudi, ali so vozila za prevoz otrok tehnično brezhibna, ravno tako izvajamo nadzor nad uporabo pasov in dodatne opreme za privezovanje otrok v vozilih, s katerimi jih starši pripeljejo v šolo.

Logatčani med vožnjo pogosto uporabljamo mobilne?

Res je tako. Še vedno precej voznikov dobimo, ki se med vožnjo ne morejo upreti »zelo nujnim pogovorom«. Vedno več voznikov med vožnjo uporablja prostoročne naprave za pogovor, čeprav tudi tak način ni priporočljiv, saj se takoj zmanjša sposobnost za dojemanje okolice. Sicer pa je za nepravilno uporabo teh sredstev zagrožena kazen v višini 120 evrov. Tolikšna je tudi kazen, če nismo pripeti z varnostnim pasom. Dejstvo je, da je teh kršitev manj, eden od razlogov je najbrž, da so vozniki le ugotovili, da varnostni pas rešuje življenje.

Sedaj ste že posredno odgovorili na vprašanje, kakšne akcije policija pripravlja?

Pravzaprav ne gre le za trenutne akcije, saj kontrola (ne)uporabe varnostnih pasov in naprav za komuniciranje poteka vse leto, ravno tako pa tudi kontrole hitrosti. Sedaj



Foto: Nicolas Sautet

pa smo v oktobru in že staro ime zanj - vinotok - pove, da bo marsikdo pretočil preveč vina in drugih alkoholnih substanc. Na to pa bomo pozorni tudi mi z izvajanjem kontrol psihofizičnega stanja voznikov, pri čemer ne mislim samo na alkohol, ampak tudi na uporabo drugih substanc, ki slabšajo voznikove sposobnosti za vožnjo.

Še ostajava na cestah. Tudi november ima zanimivo slovensko ime – listopad. Letos je listje pričelo odpadati že v septembru, kar pomeni ...

...še eno nevarnost na vozišču. Cesta postane spolzka, zavorna pot se daljša, skupaj s krajšimi dnevi, jutranjo meglo je možnost za nesrečo večja, če seveda ne prilagodimo vožnje vremenskim razmeram. Naj spomnim še voznike traktorjev in uporabnike druge kmetijske mehanizacije, da le-to očistijo, ko zapeljejo na cesto in po potrebi očistijo tudi vozišče. Prihaja še jesensko deževje, tema in s tem zmanjšana vidljivost. Tudi to jesen opozarjamo: naredite vse, da boste čimbolj vidni! Pešci nosite svetlejša oblačila, trakove, obeske in tudi svetilke (kaj je izdatek za led svetilko v primerjavi s tem, da lahko vse življenje trpite zaradi poškodb), kolesarji pa seveda obvezno luči in čimveč odsevnih predmetov, oboji pa bodite predvsem izven naselja, kjer so tudi svetilke bolj redke ali jih ni, čimbolj previdni.

Občani pogosto vprašajo: mestno redarstvo ali policija?

Oboji. Pristojnosti oz. pooblastila občinskega redarstva so zelo natančno določene v Zakonu o pravilih cestnega prometa. Njihove pristojnosti še zdaleč niso več omejene samo na mirujoči promet in na napačno parkiranje na primer. Ravno tako pa lahko kaznuje kolesarja, ki vozi po napačni strani vozišča oz. po delu cestišča, ki mu ni namenjeno, nedovoljeno uporabo mobilnega. Pravzaprav ima podobne pristojnosti kot policija. Sodelovanje teh služb na območju Logatca je zgledno, pogosto imamo tudi skupne akcije (v septembru spremljanje otrok na šolskih poteh). Zakon o pravilih cestnega prometa omenja, da mestno redarstvo izvaja nadzor nad prekrščitvami hitrosti s samostojnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo.

Nekaj statistike za konec.

Več je kaznivih dejanj, predvsem tatvin. Pri tem najbolj izstopa območje počivališča Lom na avtocesti proti Primorski. Prometnih nesreč je manj kot preteklo leto. Žal se je tudi letos pripetila prometna nesreča s smrtnim izidom. Policisti so izrekli manj glob kot v preteklem letu. Manj je bilo tudi kršitev javnega reda in miru, posledično temu pa tudi manj pridržanih oseb. Glede na aktualnost zadeve – v prvem polletju so policisti zasegli manj drog, kot v enakem obdobju lanskega leta.

Brane Pevec

BREZMEJNA LJUBEZEN Z MEJAMI

MEDGENERACIJSKI DOM JE DO ZADNJEGA STOLA NAPOLNIL PATER DR. KAREL GRŽAN. OTROCI MORAJO ČUTITI LJUBEZEN IN AVTORITETO.

Naslovno predavanje dr. Karla Gržana, avtorja številnih knjig o medčloveških odnosih, je v sredo, 19. 9. 2012, Jožefovo dvorano Medgeneracijskega doma Marije in Marte napolnilo do zadnjega prostega kotička. Prišli so mlajši in starejši, starši in takšni, ki si šele ustvarjajo družino: dr. Gržan je namreč predaval o vzgoji otrok. Celotno predavanje z na prvi pogled morda precej nenavadnim naslovom **Brezmejna ljubezen z mejami** se je odvijalo v luči socialnega tedna, ki je z vprašanjem Kdo daje – kdo sprejema potekal med 17. in 22. 9. Predavanje je v okviru Nikolajevih srečanj organizirala župnija Dolnji Logatec. Za kulturni program v okviru predavanja je poskrbel Nejc Pustovrh, učenec Glasbene šole Logatec, ki je čuteče igral na kitaro. Dr. Gržan je z neverjetno sposobnostjo, približati se ljudem, že na začetku praktično zabrisal meje med govorniškim odrom in poslušalci; kot da smo se skupaj z njim premaknili v nek drug prostor ali čas. Povedal je, da je

v nas tisto, kar je kot najbolj naravno in samo po sebi umevno zapisano, dokler nas ne skrotovičijo z raznimi vzgojnimi teorijami in tezami. »Potem kompliciramo, vozlam, pamatujemo, se ponovno sestavimo in zopet kompliciramo. Včasih zadostuje pogledati, kako na naša vprašanja reagira narava,« je začel dr. Gržan. Doma ima dva majhna konjička; ko je nekoč žrebe pri sesanju preveč uščipnilo kobilu, ga je ta uščipnila v enaki meri: to je meja. Vendar le-ta, tako dr. Gržan, ne izključuje ljubezni. Za prikaz starševstva – očeta in matere – je izhajal iz Boga, iz Abbe, kar pomeni oče, očka. Obenem je opomnil na besede Janeza Pavla I., ki je rekel, da je Bog morda celo bolj mati kot oče. V vzgoji imamo torej ljubezen, ki nima meja, ki daje, in avtoriteto, pravila, meje. Kakšna mora torej biti vzgoja otroka? Včasih so dejali, da moraš otroka imeti rad tako, da tega ne vidi; v takšni vzgoji je bila močna avtoriteta in šibka brezmejna ljubezen. Danes pa je marsikje ravno nasprotno: močna brezmej-

na ljubezen in šibka avtoriteta. Vendar dr. Gržan meni, da je prava vzgoja pravzaprav nekje vmes. Pod pogojem, da vemo, kaj pomenita brezmejna ljubezen in avtoriteta. In kaj je brezmejna ljubezen? – Je sposobnost imeti rad nekoga v vsej njegovi realnosti; razumevanje tega, da je v vsakem dvojnost, dobro in hudo, desno in levo. Zato se tudi otroci radi »crkljajo«: čutijo željo, da jih nekdo objame in sprejme v vsej njihovi realnosti. Da v dvojnosti ne prevaga eno nad drugim, starši otroka krstijo: otrok s krstom dvojnost premaga in vstopi v koncept trojnosti z Bogom. Brezmejna ljubezen torej ni idealiziranje otroka in tudi ne popuščanje, ker se bojimo, da bo otrok »trpel«. Otrok se mora pokazati v svoji realnosti, jo doživeti. Zato je dobro, da starši otroka prepoznajo v njegovi šibkosti in v njegovi moči. Če delamo tako, ni prostora za frustracije, saj, »kjer so frustracije, je tudi prostor za manipulacije,« pravi dr. Gržan. Zato bi se morali več potrjevati v osebnih odličnostih. Dr. Gržan je nekoč srečal skupino mladih.



Foto: mag. Neža Sautet



Ko jih je vprašal, na katerem področju so močni, je znal odgovoriti le eden. Vsi ostali so vedeli povedati, kje niso dobri, kaj še lahko izboljšajo ... Dr. Gržan pravi, da so za to krivi starši in pedagogi: zakaj najprej kritiziramo; iščemo slabosti, namesto da bi pristopili s pozitivnega vidika? Kot predavatelj pedagogike velikokrat opozori na to, da morajo paziti, kaj delajo, saj zaradi svoje osebne nezrelosti lahko uničijo življenje otroka. Tudi sam je imel slabe izkušnje z izobraževalnim sistemom; zaradi pomanjkanja prostorske predstave je imel težave s pisanjem črk N in J. Pedagogi so staršem predlagali šolo s prilagojenim programom. Danes pa je pater Gržan doktor

slovenističnih znanosti! To dokazuje, da lahko uspemo kljub dejstvu, da na nekem področju nismo najboljši. In prav to nas dela posebne (starši si prevečkrat želijo, da bi bil njihov otrok najboljši na vseh področjih). Za pravo osebno rast je potrebno tudi potrjevanje: treba je konkretizirati področja, na katerih so naši otroci dobri. Obenem je potrebna tudi hvaležnost, da živimo. Pater Gržan zaključí, da mora biti vse to dobro premešano kot sestavine za dobro jed. In kaj je avtoriteta? – Nič hujšega! Gre le za prizemljitev v realnost; za sposobnost sprejemanja mej. Tudi tu starši velikokrat delajo napake. Ko otrok dobi v šoli petico, čeprav se ni učil, se navadno še

hvalijo, češ: »Petico je dobil, pa nič se ni učil!« V takšnih primerih, tako dr. Gržan, bi starši morali iti do pedagoga in prositi, da otroka dodatno preizkusi. Otroci se namreč mora naučiti delati in biti vztrajni. Starši se morajo zavedati, da otrok ne velja več kot drugi člani družine. Nima ne večjih ne manjših pravic kot drugi v družini. In prav toliko, kot ima pravic, ima tudi dolžnosti. Zato ga moramo naučiti sprejemati besedo »ne«. Za konec je staršem, vzgojiteljem, pedagogom položil na srce: »Ko boste hoteli dvomiti, se spomnite na Boga; on nikoli ne dvomi v vas.«

mag. Neža Sautet

MEDSEBOJNI ODNOSI

NAŠI ODNOSI Z DRUGIMI SO LAHKO ZELO PREPROSTI. NAJVEČKRAT SI ODNOS ZAGRENIMO SAMI.

Razhajanja

Z določenimi osebami ali družbami se v življenju razidemo; nekako se ne najdemo več, ne družimo in ni nujno, da je razlog nesporazum. Razlogov je več. Prvi je ta, da "isti ptiči" sedijo na isti veji; se pravi, da ko naredimo velik napredek v našem življenju, prijatelj pa ne, ne delujemo več na istih nivojih in si zato nismo več ustrezni. Če začne na primer oseba hoditi na nek tečaj, ki ji spremeni določene poglede na življenje v pozitivni smeri, lahko pri nekaterih ljudeh naleti na nerazumevanje in posledično neodobravanje spremembe. Razlog je strah pred neznanim, ki je pri ljudeh pogosto prisoten. Nestrinjanje na določenih področjih pa potem hitro vodi v manjše zanimanje za druženje in niti ni nujno, da pride do spora, ki vodi v ločene poti. Drugi razlog je ta, da od takih ljudi ne dobivamo ustrezne podpore na našem nivoju, kvečjemu nas vlečejo nazaj z svojimi problemi. Če so nas na primer prej podpirali v vsem, sedaj tega ni več. Stvari, ki nas sedaj ne motijo oz. smo jih prerasli, ljudi v ostalem delu družbe, ki je ostal nespremenjen, še vedno motijo oz. še vedno počnejo škodljive dejavnosti, še vedno reagirajo na star način. Ta situacija je za nas obremenilna, za njih pa je to nekaj normalnega, običajnega. Nam pa to pobira energijo, ki je imamo sedaj, ko smo se določenih škodljivosti znebili oz. nas več ne bremenijo, več. Tretji razlog je lahko tudi ta, da smo s človekom dobili izkušnjo, ki smo jo potrebovali, in zato ni več potreben

v našem življenju. Nekdo je prišel v naše življenje, lahko za nekaj let, lahko samo za nekaj trenutkov, in v nas pustil misel, ali pa leta izkušenj, ki so nam odprla nov pogled na življenje in nam odprla novo pot. Ko se ta proces za nas zaključí, oseba odide naprej, kjer bo spet srečala nekoga, ki rabi iste izkušnje, kot smo jih dobili mi. K nam pa je že namenjena oseba, ki nam bo pokazala naslednjo skrivnost ... Ampak vse to poteka nezavedno. Zato se nima smisla obremenjevati, se oklepiti oseb, situacij, se spraševati, zakaj se nič več ne dobivaš z nekom, zakaj ne pokliče ... Je že prav, da je tako, nekje že tiči razlog. Ko se zapro ena vrata, se odprejo druga.

Nameni in čustva

"Kar seješ, to žanješ" je stara ljudska modrost, ki jo mnogokrat slišimo, držimo pa se je ne prav dosti. V odnosih med ljudmi ta zakon močno deluje. Vzemimo na primer nekoga, ki ga na drugi osebi nekaj zelo moti, ona pa tega ne ve. Ko prva oseba razmišlja o tem, ne izraža svojih čustev in to drži v svoji notranjosti, ne dela sebi prav nič dobrega. Kaj šele, da bi namenoma slabo mislila in bila neprestano jezna na to drugo osebo. Te slabe misli in čustva, ki jih prva oseba proizvaja, vplivajo samo na njo samo; ker jih ne izrazi, se nalagajo v njej. Če se to dogaja dlje, se vse to usede v podzavest in predstavlja način odzivanja v podobnih situacijah. Poleg tega pa s tem oseba v sebi ustvarja negativno energijo, ki jo dela šibkejšo, sčasoma pa se ta energija

lahko tudi manifestira v psihične probleme ali druge fizične bolezni - odvisno od stvari, ki nas moti. Poleg vsega prej naštetega se dogaja tudi to, da je v trenutku, ko prva oseba misli na drugo osebo, energija prve osebe prisotna v avri druge osebe, energiji obeh oseb se mešata in druga oseba se lahko začne počutiti slabše, ker ji s tem prva pije energijo. Razen če druga oseba ni na nižjem energetskem nivoju kot prva. Do slednjega pa pride zelo redko, saj so osebe z višjo energijo ponavadi tiste, ki so pozitivne, se trudijo delovati v ljubezni in bolj odraslo ravnaajo. Če potegnemo črto, z nesprejemanjem drugačnosti, neizražanjem čustev in namenskim slabim mišljenjem o drugih delamo največjo škodo le sebi. Zakaj si torej kopati luknjo in si s tem delati medvedjo uslugo? Sprejemanje nekoga, ki je drugačen, drugače misli, je, se oblači, je bolj ali manj vesel, ima drugačne navade itd., je edini način, da lahko različni svetovi sodelujejo med seboj. In to sodelovanje nujno potrebujemo. Bivanje na temeljih tekmovalnosti in zahrbtnosti nas ne bo popeljalo v svetlejšo prihodnost, le delovanje v duhu ljubezni in sodelovanja, sprejemanja, poštenosti in ostalih dobrih vrednot. Ampak če bomo le čakali, da se bodo spremenili drugi, bomo čakali zaman. Vsak posameznik bo moral prispevati svoj majhen delček k grajenju lepšega jutri, ki je tam v daljavi in nas že čaka. Kolikor se spremenimo sami, toliko se spremeni svet.

Miha Pečenik

LOGAŠKI LIKOVNI EX-TEMPORE ŠE BOLJ RAZŠIRJEN

15. SEPTEMBRA NAGRAJENI ZMAGOVALCI 8. EX TEMPORA. V KOMISIJI TUDI PRIZNANI LOGAŠKI USTVARJALEC VID SARK.

Letošnji likovni ex-tempore, ki ga je tako kot vsako leto, v sodelovanju z občino Logatec, podjetjem Valkarton in Krajevno skupnostjo Naklo, organiziralo Društvo likovnikov Logatec, je potekal v sproščenem vzdušju. Predsednik društva likovnikov Logatec g. Franc Godina je iz osmice v matematiki – ex-tempore se je tokrat odvijal že 8. zapovrstjo – naredil zaključek, da bodo tovrstna tekmovanja trajala v neskončnost. In prav je tako. Ex-tempore je tekmovanje likovnikov, ki se na podlagi javnega poziva lahko prijavijo s svojimi deli v določenem času in na določeno temo. Letošnja tema je bila nasploh zelo zanimiva: Značilnosti Logatca in njegove okolice. Po besedah g. Godine se je – bržkone postaja ex-tempore vse bolj znan tudi izven meja občine – tokrat prijavilo kar 21 likovnikov-ustvarjalcev iz različnih krajev Slovenije. Društvo likovnikov Logatec ni od muh: trenutno v njem deluje od 30 do 35 likovnikov, ki se izobražujejo na več področjih; posebnega pomena je, da društvo združuje tako akademsko izobražene ustvarjalce kot

amaterje. V Društvu so zelo ponosni na akademskega slikarja g. Jurija Kravcova, ki prihaja iz Rusije in je logaškemu občinstvu bržkone znan, saj ima za seboj že nekaj samostojnih razstav. Vsi člani se nenehno izobražujejo na svojih področjih. Pri tem veseli dejstvo, da se jim pridružuje vse več mladih. Ker pa gre pri ex-tempore za tekmovanje, je izvršni odbor Društva imenoval komisijo: go. Anamarijo Stibilj Šajn, znano likovno kritičarko, go. Nevenko Malavašič in g. Vida Sarka, ki sicer ni član društva, je pa logaški javnosti gotovo znan po mnogih projektih na kulturnem področju – naj omenimo le Stebre družbe. G. Sark je povedal, da je pri izboru »treba biti objektivni, ker sodelujejo ljudje različnih profilov, izobrazb in znanja«. Tokrat je bila po njegovih besedah prisotna »želja nagraditi nekaj novega, kar ima dobro energijo«. Milavčeva slika pa »je bila izbrana zato, ker je bila tehnično dobro dovršena«. Sark zaključuje, da »gre v glavnem za ljubiteljsko dejavnost. Ljudem je torej treba ohraniti veselje do ustvarjanja.« Kakorkoli že, iz razstavljenih

del je še tako amatersko oko lahko opazilo, da imenovana komisija ni imela lahkega dela. Izbira se seveda na podlagi različnih kriterijev, izbora tehnike, kompozicije, prisluh predpisani tematiki in motivni vzgib ustvarjalca, deloma pa gre – kot pri vsaki umetnosti – tudi za subjektivnost. Ga. Stibilj Šajn je ugotavljala, da se je večina avtorjev resnično dobro naslonila na ta prostor. Dejstvo, da je bilo letos mogoče videti nove avtorje, je dobro: »O logaškem ex-tempore gre torej glas v deveto vas, to pa pripomore k širjenju in rasti, spoznavanju najbolj intimnih izhodišč posameznika,« je dejala Stibilj-Šajnova. Prvo nagrado, ki jo je prispevala Občina Logatec, izročila jo je podžupanja ga. Ladislava Furlan, je prejel Jože Matješec za vrhunsko dovršen akvarel z naslovom Poplave na logaškem. Furlanova je v svojem kratkem nagovoru prisotnim predvsem izrazila navdušenje nad izbrano temo ter razstavljenimi deli. Izrazila pa je upanje, da kljub latinskemu pomenu zveze ex-tempore (skladno s trenutnimi potrebami, brez vnaprejšnje priprave ipd.), občina deluje dobro. Stibiljeva je Matješečovo sliko označila kot razumsko in stihijsko srečevanje izkušnje, ki avtorju daje lastno noto. G. Matješec nam je zaupal, da prihaja iz Prekmurja. Temo poplav je izbral, ker se v njem kot Prekmurcu pretaka Mura in mu voda ni tuja. »Doma imam ogromno posnetkov poplav, zato slika nosi zapis leta 2008. Akvarel kot tehnika – razlivanje barv – mi je zelo blizu,« je dejal prvonagrajeni Matješec. Drugonagrajena, prejela je nagrado podjetja Valkarton, je bila Ivanka Krasnik z akvarelom Ribnik, kjer gre po besedah Stibiljeve za zanimivo kompozicijo, željo po pripovednem prepletu krajinske in figuralne motivike. Tretjo nagrado, podelila jo je Krajevna skupnost Naklo, njen predsednik Matjaž Kete, pa je prejel Jurij Kravcov za delo Logatčanka v mešani tehniki; ker gre za časovno omejeno ustvarjanje, je avtor svoj arhetipski lik ženske modificiral in ga udomačil v logaškem miljeju. Komisija je podelila še dve posebni priznanji: g. Godini za Martina Krpana, leseno skulpturo, ter M. Milavcu za sestavljanke logaških motivov. Delo je komisijo navdušilo predvsem zaradi tehnične perfekcije.



Foto: Nicolas Sautet

mag. Neža Sautet

NEKAJ O EKSPRESIJI

TEMATSKA RAZSTAVA LIKOVNIH USTVARJALCEV IZ OBMOČNIH IZPOSTAV LOGATEC, VRHNIKA IN CERKNICA

V Mednarodnem letu medgeneracijske dejavnosti je JSKD Logatec v prostorih Galerije Hiše sonca prikazal likovna dela na temo **PORTRET - IZRAZ IN EKSPRESIJA V ČLOVEKU**, ki so jih prispevali slikarji Janez Ovsec, Eva Razložnik in Matevž Škufca iz Logatca, Breda Branisel, Marija Branisel, Janez Dragolič in Spomenka Grujić iz Cerknice ter Ivanka Krasnik in Ljuba Mikolič z Vrhnike. Podobni razpisi so na ravni države bienalni, vmes pa logaški JSKD razpiše takega, kot je bil tokratni. Izhodišče so bili ekspresionistično slikarstvo, kiparstvo in fotografija, a prejeli so le slike in eno plastiko. Akademski slikar Todorče Atanasov je v uvodu otvoritve opisal pod do nastanka ekspresionizma v Evropi in deloma svetu ter opisal podrobneje, kje so razlike med impresijo in ekspresijo, ki so pripeljale v razmeroma kratkem časovnem obdobju do silnega razmaha slikarskega izražanja. Od prazgodovine je človek hotel biti del sveta in je za to slikal, risal in predstavljal sebe kot del okolja, v katerem živi. Zato je, po mnenju Atanasova, prav portret posebej zanimiva osebna izpoved, za



Foto: KRAS

Obrazi pred obrazi.

katero se odloči likovni umetnik in ustvarjalec. Ob otvoritvi je z vezno besedo sodelovala Saša Musec Čuk, okoliščine nastajanja del pa je pojasnila Tanja-Pina Škufca, vodja Območne izpostave JSKD Logatec. Z liričnimi, prav tako osebnimi toni, je otvoritev popestrila Karmen

Kunc s svojim glasom in zvokom šestih strun. Lepa, zanimiva razstava, ki je že skoraj presegala običajne predstavitve, saj so dela zahtevala poglobljen pogled v osebne izkušnje slikarjev in kiparja iz treh notranjskih občin.

KRAS

LIKOVNA KOLONIJA NAD BLEKOVO VASJO

DRUŠTVO LIKOVNIKOV LOGATEC JE DRUGO SOBOTO V SEPTEMBRU ORGANIZIRALO LIKOVNO KOLONIJO.

V centru veteranov vojne za Slovenijo nad Blekovo vasjo so se lepo sončno soboto, 8. septembra dopoldne, zbrali člani Društva likovnikov Logatec. Tam so eni risali, drugi kiparili, si pri delu izmenjevali izkušnje. Ne nazadnje je ravno v

tem čar skupnega dela, kolonije torej. Sama tema je bila usklajena z osmim Ex temporom Logatec: značilnosti Logatca in okolice.

Brane Pevec



Foto: Brane Pevec



Foto: Brane Pevec

40 LET GLASBENE ŠOLE LOGATEC

16. 10. 2012 BO GLASBENA ŠOLA LOGATEC PRAZNOVALA SVOJ 40. ROJSTNI DAN. AKTIVNOSTI VSE LETO – APRILA 2013 TUDI JUBILEJNI KONCERT!

Sredi oktobra, natančneje 16. t. m. bo minilo 40 let, odkar je Skupščina Občine Logatec sprejela odločbo o ustanovitvi glasbenih oddelkov pri Osnovni šoli 8 talcev v Dol. Logatcu. Ta dan štejemo za ustanovni dan logaške glasbene šole, ki nepretrgoma deluje in se razvija v eno najboljših tovrstnih izobraževalnih ustanov v Sloveniji. Z ustanovitvijo glasbene šole se je začela uresničevati dolgoletna želja logaške godbe na pihala, da bi si mladi lahko v domačem kraju pridobili potrebno temeljno znanje za igranje v godbi. Zato je

spočetka nudila polovično zaposlitev vodju, zagotovila nekaj učiteljev in del vadbenih prostorov. Do danes so se pokazali, naj ne zveni hvalisavo, presežni rezultati šole tudi navzven. Prvi vodja šole je osnoval mažoretno skupino; njene naslednice danes posegajo po najvišjih tekmovalnih mestih na svetu. Učenec te šole in kasnejši direktor Matjaž Albreht je postavil pihalni orkester in ga tekmovalno popeljal v Evropo, poleg tega je utemeljil in nekaj let tudi vodil festival Veris. Ko je šolo vodil domačin Janez Treven, se je preselila v Dolšajnovo



Foto: osebni arhiv

Primož Malavašič, ravnatelj

hišo, kjer je še danes. Še en nekdani učenec, zdajšnji profesor Marijan Grdadolnik, je Pihalni orkester utrdil na evropski ravni, na visoko raven pripeljal šolski simfonični orkester, dve leti pa je, odkar je ustanovil Cantabile – tudi v njem je veliko (nekdanjih) učencev in učiteljev GŠ Logatec, ki se je že čvrsto zasidral v slovenskem koncertnem prostoru. Izmed nekdanjih učencev je kot instrumentalist verjetno največ doslej dosegel Andrej Žust, član Berlinskih filharmonikov. Zares bogati sadovi z domačega gojišča! O jubilejnih dogodkih in današnji podobi šole smo se pogovarjali s sedanjim ravnateljem, Primožem Malavašičem.

G. Malavašič, najprej, seveda, čestitke šoli za njen jubilej. In vprašanje, kako ga boste obeležili?

Hvala za čestitko. Predvidenih je več dogodkov in opravil. Izdali bomo zbornik in mu priložili DVD. Na njem bodo audio in video posnetki nastopov učencev - instrumentalistov in pevcev, ki se bodo predstavili solistično, v komornih skupinah in simfoničnem orkestru, pa tudi posnetke baletnega oddelka bo videti. Pripravljamo jubilejni koncert, ki bo 20. aprila prihodnje leto, ko bo šlo letošnje šolsko leto že v klasje. V tednu tega koncerta bo odprta razstava, predstavljena bosta tudi omenjeni zbornik in zgoščenka. Oktobra letos se bo začel 1. Koncertni abonma glasbene šole Logatec, ki se bo odvijal do aprila prihodnjega leta. V tem razdobju bomo tudi dokončali že začeto akustično in svetlobno prenovno koncertne dvorane. Omenim naj še izdano brošuro Publikacija GŠ Logatec, šolsko leto 2012/2013, prenovljeno spletno stran www.gslogatec.si ter osveženo grafično podobo



Foto: Nicolas Sautet

Glasbena šola Logatec je dala mnoge talente.



šole in zunanji svetlobni napis na stavbi.

Kako se kaže številčnost v začetku in kako danes?

Prvo leto se je v 5 oddelkih izobraževalo 60 učencev, letos pa je v 22 oddelkov vpisanih 360 učencev, od tega jih 243 obiskuje individualni pouk.

Prepričljivi podatki! Kako so oddelki organizirani?

Štirinajst je verificiranih rednih programov, ki jih sofinancira ministrstvo. Preostali so t. im. druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Te dejavnosti so specifične, denimo električna kitara, jazz – rock – pop zvrsti, električne klaviature, bas kitara, petje – šola nastopanja. Šolnina za te programe je višja, učenci ob koncu šolanja dobijo potrdilo o uspešno zaključenem programu šolanja, medtem ko oni iz rednih programov dobijo spričevalo. Na ljubljanskem konservatoriju je tudi že džez oddelek, ki ga obiskujeta dva naša dosedanja učenca. Učenje se tako ne konča na nižji stopnji, ampak je tako mogoče šolanje tudi nadaljevati.

Omenili ste koncertni abonma. To je novost v Logatcu.

Zgodba Veris se počasi zaključuje. Po veliki začetni odmevnosti, bogato obiskanih koncertih na prostem, je odziv poslušalcev začel nekako pojmati. Tudi organizacijsko,

predvsem pa finančno, so se stvari bistveno spremenile, na slabše. Zadostiti vsem predpisom za zakonito izvedbo zunanjih prireditev, za njihovo varovanje in urejanje, terja vse več časa in denarja, pa še od vremena si odvisen. Po drugi strani je bil obisk koncertov v dvorani šole drugačen, boljši od obiska zunanjih prireditev. To velja tudi za delavnice. Zato smo poiskali novo obliko koncertnega dogajanja, ki bo zapolnilo celo sezono, Veris pa je dogajanje zgoščeval v teden dni.

Veris je vsekakor postregel s privlačnim programom, uveljavljenimi koncertanti in tudi z vrhunskimi nastopi. Za to gre pobudniku in vsem organizatorjem vse priznanje. Kaj pa še posebej želite doseči z abonmajem?

Več ciljev se postavlja. Najpomembnejši je vzgoja koncertne publike. Glasbeno šolstvo je namenjeno vzgoji in izobraževanju. Za vsak inštrument želimo imeti po en obvezen koncert. Mimogrede, imamo zelo dober koncertni klavir, zakaj ne bi nanj zaigral tudi uveljavljen koncertant? K organizaciji in izvedbi želimo pritegniti vse učitelje, tako za izbiro nastopajočih kot za predstavitev programa poslušalcem, med katerimi pričakujemo tudi učence teh inštrumentov. Ne moreš biti dober učenec inštrumenta, če nisi tudi poslušalec. V tem je srčika vzgojne komponente glasbenega izobraževanja.



Foto: GŠ Logatec

Odrski del dvorane je že akustično in svetlobno prenovljen, prostor za poslušalce še čaka na prenovo.

O dogajanju v jubilejnem letu GŠ Logatec bomo v Novicah še poročali. Želimo vam, da uspešno opravite zadane si naloge in da učenci vedno znova dosegajo zavidljive tekmovalne rezultate, po katerih ste glede na število učencev med najboljšimi šolami v državi. Kot ste v šolski brošuri citirali Beethovno misel, da je glasba višje razodetje kot vsa modrost in filozofija, tako velja, da je glasbeni pouk namenjen predvsem globljemu razumevanju glasbe in s tem plemenitenju posameznika. Visoki dosežki vsekakor vodijo k temu cilju. Še obilo uspehov vam želimo pri vzgoji in izobraževanju učencev, da bodo še z ene plati znali dojemati, kar je v življenju lepo in bogati duha.

Janez Gostiša

LITEROADIJA V GRAJSKEM PARKU

Med prireditvami Logaškega poletja je pozornost ljubiteljev knjig pritegnila Literoadija, ki jo je zasnovalo Društvo Zeleni oblaki, k sodelovanju pa je bila povabljena tudi logaška knjižnica. Dogodek je v Grajski park avgusta pritegnil veliko obiskovalcev vseh starosti, ki smo med drugim z veseljem brskali po stojnicah z odpisanimi knjigami Knjižnice Logatec. Ta je namreč na Literoadiji že drugič letos pripravila Bukvarno, prodajo odpisanih, a še zdaleč ne uničenih knjig, po simboličnih cenah. »Zanimanje za odpisane knjige je precejšnje, saj so nove razmeroma drage, kar pa je razumljivo, saj morajo tako založbe kot tudi vsi, ki knjige ustvarjajo, od nečesa živeti,« je povedala knjižničarka Urška Orešnik, ki je skupaj s kolegico Majo Gregorič prodajala knjige in svetovala ter pomagala obiskovalcem stojnice pri iskanju gradiva. Po besedah obeh knjižničark se v času gospodarske krize, ko je marsikdaj premalo denarja celo za najnujnejše življenjske potrebščine, obisk knjižnice povečuje, še zlasti, ker poleg knjižnega ponujajo tudi neknižno gradivo, kot so filmi, dvd-ji, glasba in revije. Brezposelnim ni treba plačevati članarine, z zavoda za zaposlovanje jih napotijo v knjižnico, ki jo pozneje redno obiskujejo. Najmlajšim obiskovalcem pa je Literoadija v Grajskem parku ponudila lutkovno predstavo Njam, njam, slastna knjiga v izvedbi Pravljicarne, v kateri so se

malčki seznanili s postopkom nastajanja knjige, od zamisli v piščevi glavi do mamljivo dišeče, sveže natisnjene knjige v bralčevih rokah.

Blanka Markovič Kocen



Foto: Blanka Markovič Kocen

Na sliki: Knjižničarki Maja in Urška pomagata pri izbiri knjig.

BRANJE NAJ POSTANE NAVADA

Začetkom šolskega leta se je iztekel tudi projekt Poletavci-poletni bralci, ki ga je to poletje pripravila Knjižnica Logatec, da bi najmlajše spodbudila k branju. Sodelujoči otroci v starosti od 7 do 12 let so tako vse poletje vsak dan prebirali knjige in to skrbno beležili na posebne kartončke. »Letos smo ta projekt prvič izvedli in smo s številom 36 oddanih kartončkov ob koncu projekta zelo zadovoljni,« je pred zaključno prireditvijo povedala direktorica logaške knjižnice Bibijana Mihevc, ki si zelo želi, da bi mladi postali stalni bralci in obiskovalci knjižnice, ne samo takrat, kadar je v šoli na vrsti domače branje. »V tej starostni skupini, zlasti proti 12 letu, navdušenje nad branjem nekoliko pojenja, potem pa se zaradi domačega branja in podobnih šolskih obveznosti nadaljuje,« je vtise o projektu strnila sogovornica. »V tej skupini moramo torej trdo delati, da bralce obdržimo in jih navadimo, da v knjižnico redno prihajajo.«

Z zaključno prireditvijo se je Knjižnica Logatec na nek način vključila tudi v Teden mobilnosti, saj so si otroci in njihovi starši oziroma spremljevalci ogledali gledališko predstavo Gremo na vlak v izvedbi gledališča Unikat.

Kot se spodobi, pa so najboljši poletni bralci ob koncu prejeli



Foto: Blanka Markovič Kocen

tudi lepe nagrade, druženje pa se je nadaljevalo na ustvarjalnih delavnicah.

Blanka Markovič Kocen

OKTET PA KOL'K'RTOL'K' ŠE KAR »FURA«

... KAKO NE BI, SAJ SMO NAŠO IGRO MED FURMANI UPRIZORILI ŽE PETNAJSTKRAT.

Nepoznavalcem naj pojasnim, da gre za oktet pevcev, katerega smo v začetku sestavljali učitelji Osnovne šole 8 talcev Logatec, sedaj smo to po večini že nekdanji učitelji, saj nas je že kar nekaj dočakalo tudi upokožitev. Pa vendar, naše prepevanje se je začelo v šoli, še vedno smo člani šolskega kulturnega društva Drevored in še vedno nam tam nudijo tudi prostor za vadbo. Poleg tega, da se trudimo vsaj »kol'k'r tol'k'« ubrano peti, svoje nastope radi popestrimo s hudomušnimi, razpoloženjskimi dodatki. Spoprimemo se tudi z drugimi vsebinami amaterskega kulturnega ustvarjanja. Naše priložnostne proslave so po vsebinski in režijski plati pustile odmevne vtise, enako tudi gledališke predstave, katerih avtorji in režiserji smo pevci sami. Prav zadnja naša predstava Med furmani je prava uspešnica. V njej prikazujemo furmanstvo kot nekdanjo, za Logatec pomembno gospodarsko dejavnost, in z njo povezano življenje furmanov. Trdo, garaško in nevarno delo so si pač morali nekako olajšati in se povesečiti, najpogosteje v občestni gostilni. Takšna je tudi predstava Med furmani, saj je njena vsebina predvsem

vesele, humorne narave. Z njo smo pevci in soigralci »furali« že v dvanajstih različnih krajih po Sloveniji in povsod zapustili zadovoljne in nasmejane gledalce, kar nam pomeni uspeh in zadovoljstvo. Največ pa nam pomeni predstava na reviji amaterskih gledaliških skupin v okviru Linhartovega srečanja 2012. Izmed tridesetih predstav so se naši furmani uvrstili v izbor najboljših petih predstav in si s tem pridobili pravico do nastopa na regijski reviji osrednje Slovenije s posebnim priznanjem za izvirnost predstave. O njej je selektorica Petra Tanko v oceni med drugim zapisala tudi naslednje: »Priznanje selektorice za poseben dosežek v gledališkem delovanju se podeli KD Drevored za predstavo Med furmani. Gre za izvrsten dokumentarno-gledališki dogodek, ki kaže ogromno mero znanja. Iz njega izhajata iskricost ter duhovitost pri oblikovanju dialogov in situacij, dramaturško in dogajalno pa se govornica beseda prekinja z ljudskimi in umetnimi pesmimi, ki dogajanje še dodatno razživljajo in gledalcu puščajo sled prizadevnih gledaliških ustvarjalcev, odličnih pevcev in mislecev dinamičnega duha.«. Takšna ocena je seveda največje priznanje avtorju

in režiserju Francu Pupisu ter celotni pevski in igralski zasedbi. Za predstavo v takšnem obsegu in vsebini smo pevci okteta namreč morali razširiti krog sodelavcev. Zanimivo, poleg prijateljev smo igralski kader po večini našli spet ravno med učitelji Osnovne šole 8 talcev. Vse nas pa razveseljuje tudi naslednje: kamorkoli namreč »prifuramo«, po predstavi lahko ponosno pritrjujemo gledalcem: »Ja, res, mi smo iz Logatca«. In v še več krajev bi lahko prenesli to logaško furmansko vzdušje, a nas ovirajo stroški sodobnega »furanja«. K sreči nam pri prevozu kulis in opreme vsaj občasno, kot izraz dobre volje, pomagajo obrtniki, za kar jim gre iskrena zahvala. V dodatno zadovoljstvo in samopotrjevanje nam pomeni tudi pogosto vprašanje z logaških ulic: »Kaj, tisto o furmanih boste še kdaj odigrali? To bi pa rad še enkrat videl«. In morda se bo res zgodilo, da v Logatec ponovno »prifuramo«. Vem, ob rob vsemu zapisanemu utegnemo reči, da pretiravamo s samohvala. Pa je pač tako, da vsak furman svojega konja hvali.

Janez Podjed

SPET V ŠOLI

PRVOŠOLČKI TUDI NA VRHU SVETIH TREH KRALJEV.

Letos je bil prvi šolski dan v ponedeljek; kot bi napovedoval, da bo tako vse leto – po vikendu doma pridejo spet šolski dnevi. Naša šola je svoja vrata na široko odprla že jutraj, ko so se učenci drugega, tretjega in četrtega razreda spet usedli v šolske klopi. Skupaj z učiteljicami so si podelili nekaj počitniških utrinkov in se pripravili na sprejem prvošolčkov. Ti so v spremstvu staršev prišli ob pol desetih. Radovedne oči šestih prvošolčkov so se zazrle v starejše otroke in učiteljici, ko so jim za dobrodoščilo uprizorili lutkovno predstavo. Po njej so si otroci ogledali šolske prostore in poiskali svoje rutke,

ki so jih čakale v skrivnem kotu šole. Ko so se podpisali na lepak šole in se predstavili, so s starejšimi učenci odšli na šolsko igrišče. Tam so se, prej zadržani in redkobesedni prvošolčki, hitro razživel in se vključili v igro. Nazadnje jih je čakalo še sladko presenečenje. Ker smo na taki manjši šoli navajeni stvari deliti, so svoj kos čokoladne torte dobili tako otroci kot starši. Otroci so se prvi dan kar težko poslovili in se veselili, da se prihodnji dan v šolo (spet) pripeljejo s šolskim kombijem.

Že čez dva dni smo dobili obisk. Tokrat so nas je obiskali župan g. Berto Menard, podžupanja Ladislava Furlan in gospod

ravnatelj Mitja Turk. Za dobrodoščilo smo gostom zapeli pesem, ki smo jo sestavili jutraj. Gospod župan je zbranim otrokom spregovoril o pomenu znanja in življenja v taki manjši šoli in skupnosti. Prvošolčkom je podaril knjigo in zastavo. Da bi bili otroci ponosni na slovensko besedo in slovenstvo na sploh – jih bomo vzgajali tudi v šoli. Tudi gospod ravnatelj je otrokom govoril o pomenu znanja in sočutnega druženja. Ob slovesu smo se županu zahvalili, da skrbi za našo podružnično šolo, se skupaj fotografirali, nato pa obiskovalce pospremili s pesmijo.

MK



Foto: Romana Hribar

ZAHVALA



*...Če bi te lahko še kdaj objel,
objel bi te kot angel svojega boga,
objel bi te kot mati svojega otroka.
...Če bi te lahko še kdaj objel...*
(R. Kerševan)

ANICI

V spomin naši dragi sodelavki Anici Slabe.
Ostala bo v naših srcih...

Delavci Osnovne šole Tabor Logatec

ZAHVALA



*Sanjam svoje bele sanje,
on je deček, angel v njih,
duše tiho šepetanje,
najskrivnostnejši navdih.*
(Tone Pavček)

NEJC VOVK

20.05.2002 – 21.08.2012

Ob odhodu našega Nejca med angele se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se od njega poslovili v tako velikem številu. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam nudili pomoč, še posebej družinam Fortuna, Istenič, Klančar in Munih. Iz srca sva hvaležna prijateljem pogrebcev, ki so Nejca položili k zadnjemu počitku, g. župniku, pevskega zborčku, sošolcem in Brigiti, ki se je v imenu sošolk in sošolcev poslovila od njega. Hvala vsem, ki ste darovali sveče, cvetje ali dar namenili za sv. Mašo.

Naj Nejc ostane v vaših srcih in molitvah.

Mateja in Franci, Luka in Katarina

ZAHVALA



*Misel o smrti
Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

*Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitve na večer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir*
(Mila Kačič)

Malo pred svojim 93. rojstnim dnem nas je zapustila sestra, mama, tašča, babica in prababica **ANTONIJA MERLAK**.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče in za vse prijazne stiske rok ter izraženo sočutje. Za skrbno nego in prijaznost se posebej toplo zahvaljujemo osebju Doma za starejše Črni vrh nad Idrijo. Komunalnemu podjetju Logatec in gospodu župniku Simonu Onušiču se zahvaljujemo za lep pogrebni obred. Hvala tudi gospe Elici Brus, gospodu Matjažu Petrovčiču, praporščakoma Združenja borcev za vrednote NOB Logatec in Društva upokojencev Logatec ter članom okteta Raskovec, pevkam in pevcem Cerkevnege pevskega zbora Hotedršica, ki so naši Antoniji polepšali zadnjo pot.

Žalujoci sin Zvone z družino

ZAHVALA



*Življenje niso dnevi,
ki so minili,
temveč dnevi,
ki smo jih zapolnili!*

ANICA SLABE

Iz Petkovca 32

25. 3. 1966-3. 9. 2012

Ob nenadni in boleči smrti naše drage mame, babi, hčerke, sestre in prijateljice se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Logatec in OŠ Tabor Logatec. Hvala gospodu župniku Janezu Petriču za lepo opravljen obred ter pogrebniemu zavodu Pečkaj. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni



ČEPRAV JE MAJHEN, JE PROSTOR VELIK

Letošnje poletje je bilo res vroče. Nekateri so se hladili na morju, drugi v hribih, nekaj stopinj hladneje pa je bilo že nekaj korakov ven iz centra Logatca, tam kjer je eden od izvirov Logaščice. Kar nekaj hišic je skritih med drevesi. Ena od njih, ki leži na robe jase, ob bistrem potočku, pa je nekaj posebnega. Zakaj? Morda zato, ker je na potočku manjše kolo, ki proizvaja nekaj malega elektrike, torej je prava mala elektrarna? Morda zato, ker je vsa zgrajena iz lesa?! Vse to drži, posebnost te hiše pa je, da je osmerokotna in ravno dovolj velika za Janeza Nagodeta, ki tam živi!

Najprej je bila ideja?

Pravzaprav ni moja, leta 2000 sva se o tem pogovarjala z nečakom, pred petimi leti pa sem hišo tukaj v neokrnjeni naravi tudi postavil.

Kako poteka sama gradnja take hiše?

Dokaj enostavno je. Posamezni elementi se najprej naredijo v delavnici, potem pa na kraju samem sestavijo. Prednost take gradnje je, da ni potrebno veliko mehanizacije, saj že prva stena sama stoji, potem pa se samo dodaja ostalih sedem sten.

Prosim za malce bolj podroben opis gradnje.

Jasno, najprej je treba pridobiti ustrezna dovoljenja (lokacijsko, gradbeno in tako naprej, pri čemer zna biti problem, ker se morda zgradba povsod ne »vklaplja« v obsto-

ječi način pozidave). Potem je treba ustrezno pripraviti teren, na katerega se hiša postavi. Pomembno je, da so tla ustrezno izolirana, da je urejeno odvodnjavanje, jaz sem si uredil tudi talno gretje.

Brez dobre izolacije torej ne gre?

Res je. Seveda so izolirane tudi stene, in sicer s 5 cm Novoterm in 1,5 cm 300super10 - izolacija, ki jo je razvila NASA, je tenka, a zelo učinkovita, deske pa so široke 11 cm in debele 3 cm – stene so torej tanke, zavzemajo malo prostora; izolacija je res dobra, tako da poleti ni vroče, pozimi pa ni velikih toplotnih izgub.

Sicer pa je zgradba v celoti lesena?

Živimo na Notranjskem, tam kjer je les doma. Zakaj ne bi izkoristili tega, česar imamo dovolj? Najprej pri sami gradnji, potem pa v zimskem času za ogrevanje. Les sam je tudi dober izolator, les je naraven material, lahko bi dejal, da les »vdihne« hiši življenje. Imamo seveda več vrst lesa: smrekov je najbolj obstojen, macesen se z leti sam zaščiti in dobi značilno temno barvo, hrast je še bolj kvaliteten, bukev je najbolj primerna za kurjavo ...

Čas je, da opišem, kako hiša »izgleda«. Že od zunaj se vidi, da nima štirih sten, kot smo vajeni, ampak osem. Skozi prizidek, pravzaprav bi morali reči »prilesek«, saj je tudi ta iz lesa, se pride v notranjost hiše, ki ga sestavlja en sam prostor, le sanitarni prostori so ločeni.

Na eni strani kuhinjski elementi, na drugi strani postelja, nekje vmes pa seveda miza in vse, kar spada zraven. Vse je Janez izdelal sam, ne nazadnje je po poklicu mizar. Čeprav je prostor majhen, sem se v njem dobro počutil. Stranica te hiše meri 3 metre, zato je površina 35 m², če je stranica za meter večja, je površina že 45 m², pomembno pa je tudi to, da občutek prostora daje tudi oblika, saj je prostor na sredini višji, dobro je osvetljen, saj so na več straneh okna, na eni stranici je vhod na teraso, ki je na južni strani.

Nedaleč od hiše, kjer prebiva, ima Janez Nagode tudi delavnico, kjer snuje nove načrte. Zunaj sem opazil zanimivo maketo.

Gre za hišo, ki je ravno tako osmerokotne oblike, le da ima dve etaži, zato je prostora še enkrat več. Tako naj bi bil zgornji del namenjen počitku, spodnji pa dnevnim aktivnostim.

Zakaj torej živeti v osmerokotni hiši?

Zato, ker je izdelana iz lesa, ki ga je pri nas dovolj in ne nazadnje je taka hiša tudi cenovno ugodna. Predvsem pa zato, ker se v njej dobro počutim, ker je prostor, čeprav majhen, velik. Prostor je odprt na vse strani, tako kot sem tudi sam »odprt«, dojemljiv za nove zamisli in ideje.

»Da bi jih bilo čimveč,« sem zaključil pogovor z Janezom Nagodetom iz Gornjega Logatca.

Brane Pevec



MOŽ NEŠTETIH ZMOŽNOSTI

Z RUDOLFOM CIGLARIČEM, KI SI JE V LOGATCU EDINI POSTAVIL HIŠO Z DOMA NAREJENO OPEKO, SMO SE ONI DAN POGOVARJALI V LOGAŠKEM DOMU STAREJŠIH, KJER SI JE POISKAL BIVALIŠČE ZA JESENSKI ČAS SVOJEGA ŽIVLJENJA.



Foto: arhiv Rudolfa Ciglarica

Gospod Rudolf, bolje slišite na ime Rudi, priimek Ciglaric vas izdaja, da vaš rod ne korenini ravno v Logatcu.

O, seveda ne. Rodil sem se v kmetski družini leta 1924 v Mačkovcu blizu Čakovca v Medjimurju. Ob meni se je rodilo še desetero otrok; z invalidnim očetom smo se prebijali skoz revščino, zaradi česar je tudi kak otrok podlegel smrti; eden od njih prav na dan, ko so v Franciji ustrelili kralja Aleksandra.

In kod vas je vodila pot iz revščine?

Dolga in neugodna je bila ta pot. S šestnajstimi leti sem se peš napotil za skromnim zaslužkom na celjska hmeljišča; od tod pa spet peš za pričakovanim boljšim zaslužkom prek Kutine v Zagreb pa prek Siska, Požege in Pakraca do Osijeka, od tam skoz Beli Manastir do Kneževa na madžarski meji, kjer je bilo dovolj sezonskih del na državnem posestvu. Po 45-dnevnem tavanju brez pravega zaslužka sem se vrnil domov, kjer se mi je naslednje leto ponudilo nekaj dela.

Kako pa se spominjate vojnega časa?

Ha, bil je strahotno nevaren in nepredvidljiv čas. Po okupaciji Jugoslavije so me Nemci poleti 1941. odpeljali na poljska dela v St. Oswald v Avstriji, od koder sem se 1943. vrnil domov, in nekaj časa delal v čakovski opekarni. Naslednje leto pa so me Nemci z mladimi fanti razporedili h kmečkim delom v Leipzig. Prvega maja 1945 pa sem se znašel v Mariboru – v strahotni gneči med domobranci, ustaši ... S peterico sem ušel, a ne za dolgo, saj nas je kmalu zajela bolgarska vojaška enota in nas zaprla na Ptuju. Zaprte nas je osvobodila partizanska enota iz Prekmurja in nas mobilizirala; demobilizacijo sem dočkal leta 1947 v Logatcu.

In ste ostali v Logatcu?

Pa ne takoj. Veste, med vojaščino v Logatcu sem se zaljubil v prikupno dekle – Franciško Pavlovčič- Skrotnikovo, in v letu 1948 sva se poročila in se nastanila v mojem domačem kraju, se pravi v Medjimurju, kjer sem se

zaposlil v tamkajšnji Trikotaži. Tam se nama je rodila hči Nada. Vendar mlade neveste medjimursko okolje ni najbolj ogrelo. Tako sva se naslednje leto s hčerko vrnila v Logatec praznih rok.

Sreče z blagostanjem torej niste imeli?

Ej, saj veste, kako pravijo: Sreča je opoteča. Ugodneje pa smo v družini zadihali, ko sem se zaposlil na žagi Kmetijske zadruge; posebej pa še z »dodatno zaposlitvijo«: preprodajal sem kolesarske plašče, ki jih je bilo moč na logaškem koncu kupiti za manjše denarje, v Medjimurju pa so šli ti plašči za izdatnejši denar. Pač, znašel sem se kot že mnogokdaj dotlej in poslej. Tisti čas sem z brati v domačem kraju, kamor sem se vračal ob sobotah, sezidal hišo z doma narejeno opeko. Tako sem bil nekoliko razpet med Čakovcem in Logatcem.

Očitno pa ste si v Logatcu zagotavljali boljši kruh ...

Ja, seveda, tu sem imel zagotovljeno službo, kar je bilo nadvse pomembno za vzdrževanje družine, ki se je sčasoma pomnožila še z dvema fantoma – z Igorjem in Rudijem. Postopoma sem od lesarskega manipulanta prek gaterista in izšolanega brusilca napredoval do vodje proizvodnje zabojev na »Hrušici« (bivša žaga Hodnik-Volk pri Tršarju). Ves čas sem se izkazoval z raznoterimi delovnimi izboljšavami in inovacijami. Po združitvi Hrušice s Klijem pa sem vse do upokojitve vodil proizvodnjo plastificiranih rolet.

Vas je v življenju kaj še prav posebej preseñetilo?

Ha-ha-ha ... Marsikdaj sem bil tako ali drugače presenečen. Tako še zlasti zaradi nepričakovane nenavadnosti, kakršna se mi je primerila, ko sem si 1984. urejal dokumente za upokojitve. Delovna administracija na je na vsem lepem ugotovila, da imam izkazan

status borca, česar do tedaj sploh nisem vedel. No, prijazna ugotovitev; status borca mi je opazno izboljšal upokojske prejemke.

Ampak daleč pred upokojitvijo ste se lotili tudi nevsakdanjih gradbenih podvigov...

Moram kar priznati, da me je nemirni duh zunaj »šihta« gnal k raznoterim dejavnostim. Ko sem se bil odločil za gradnjo hiše v Logatcu, sem se šel najprej razgledovat po okolici, da bi kje izsledil primerno mastno ilovico, ki se dobro veže, da sem potem iz ilovice mnogim na začudenje pripravil in žgal opeko. Vendar ilovice ni bilo več kot za 12.000 kosov opeke. Tako sem izdelal 10.000 kosov večje (30x14 cm) in 2.000 manjših kosov manjše (25x13 cm) opeke, kar je bilo blizu potrebe za zgraditev visoko pritlične hiše (8x9 m). Z lastnimi rokami sem pripravil tudi tri apnenice, v vsaki je bilo zloženih po 200 ton kamna, iz česar se je lahko skuhalo do 60 ton apna.

Hm, to ni bil ravno mačji kašelj. Od kod pa vam te večine?

Kako naj rečem: opekarstva sem se izučil doma. Opekarstvo je bilo nekoč medjimurski poklic – od izbora pravnje ilovice prek oblikovanja opeke do priprave peči in žganja opeke na temperaturi od 800 do 1000°C.

Kuhanja apna pa se najbrž niste naučili ravno v Medjimurju?

A, to pa ne. V Medjimurju ni kamna, apnenca pa sploh ne. Sezidati kamnito apnenico z velbom, ki mora nositi kaki dve toni kamna, je kar zahtevno delo. Da bi se »izučil« kuhanja apna, sem se ponudil v pomoč Čičem, ki so tiste čase kuhali apno v okolici Logatca, kjer je bilo prikladnega kamna dovolj, drvnega kuriva pa prav tako. Sprejeli so me v skupino, če sem že tako trčen, kakor je veljalo za ljudi, ki so se dajali s kuho apna. Za pripravo kamnite kope – enako kot za pripravo opečne peči – je potrebna kar precejšnja doslednost in natančnost. Namreč, če med žganjem ugasne ogenj, gre celoten zložaj – delo in trud in material – v nič.

Torej, lastnoročno ste si oskrbeli osnovno gradivo – opeko in apno; kako ste se pa lotili zidave hiše?

Veste, zidarstvo je bilo pri nas doma v tradiciji; predniki so bili pač zidarji in zidarstvo



Foto: arhiv Rudolfa Ciglarica



me je spremljalo – ali jaz njega – od rane mladosti. Tako rekoč iz otroštva sem se privajal malti in zidanju. Mi je pa pri zidavi hiše pomagal brat Jože, ki je kot izučeni zidar tudi živel v Logatcu. Tako smo sezidali hišo na Poštnem vrtu – *edino v Logatcu, ki je bila zgrajena iz lastnoročno izdelane opeke in z lastnoročno pridobljenim apnom.*

Ja, česa vsega se pa niste lotili, gospod Rudi ...

Eee, še marsičesa. Ukvarjal sem se tudi z vzrejo jarčk; v dveh kletnih prostorih sem jih celih 16 let vzrejal do 10.000 na leto in jih prodajal na mnoge konce Slovenije.

Kaj, 10.000 jarčk?

Pa, ne le jarčke, tudi žganjekuha je bila za-

nimiva; v letu sem skuhal od 1.500 do 2.000 litrov žganice. V najetem hlevu ob Logaščici sem z dvema svinjama zredil tudi do 25 prašičkov. Da ne omenjam še krave-molznice, ki je dajala od sebe tudi do 30 litrov mleka na dan, ali pa izdelovanja zabojev za jabolka za prav zanimivega naročnika iz Šempetra.

Resnično, dejavnosti ničkoliko! Česa pa ste se v življenju najbolj radostili?

No, tu ni nobenega dvoma. V nepozabno veselje mi je bila ženitev s Francko, ki je, žal, po daljši bolezni umrla lani. – Ampak v svojevrstno veselje mi je bil tudi nogomet. Zato sem si v Logatcu s somišljeniki prizadeval za ureditev nogometnega igrišča in ustanovitev nogometnega kluba, ki smo ga

registrirali pri nogometni zvezi Slovenije 1950. Poglejte, še vedno hranim člansko izkaznico nogometaša iz navedenega leta!

In katera je bila vaša najtežja preizkušnja?

O, prav gotovo tisto 45-dnevno tavanje za delom od doma do madžarske meje. In pa pretresljiva prometna nesreča, ki je doletela mojega mlajšega sina Igorja.

Pa kako naprej?

Ja, kdo ve. Dve leti že živim v Domu starejših, kamor sem prišel predvsem zaradi svojega invalidnega sina. Vsak čas se mi bo nabralo devet križev. Ostajam pa s svojimi spomini, dokler mi jih bo zdravje dovoljevalo.

Marcel Štefancič

NAJLEPŠE STAVBE V LOGATCU

PO PREMORU V LOGAŠKI OBČINI NA POBUDO TURISTIČNEGA DRUŠTVA LOGATEC ZOPET PRIZNANJA V OKVIRU TEKMOVANJA SLOVENIJA, MOJA DEŽELA – LEPA IN GOSTOLJUBNA.

V petek, 28. 9. 2012, je bila v Narodnem domu podelitev težko pričakovanih priznanj za najlepše zgradbe v logaški občini. Turistično društvo Logatec, predsednik Matjaž Kurent, je v polletnih mesecih izbiralo med predlaganimi najlepšimi stavbami občini. TD Logatec je poskrbelo za bogat on zabaven kulturni program, v katerem so poleg Boruta in Kaje nastopili tudi folkloristi iz Kulturno-turističnega društva Hotedršica, prikazali so nam prekmurske in belokranjske plese, ter gledališka skupina Medvedje Brdo; ti so nam na zelo humoren način prikazali, kako se odvija tekmovanje, ko je treba upoštevati varčevalne vladne ukrepe. – Odlično odigrano! Kot so prikazali plesalci KTD Hotedršica, je vsaka zgradba del nekega širšega prostora. Pari so plesali skupaj, v krogu, nato zopet posebej; ženske, lepota, nežnost, obrnjene navzven, moški, opora, zadaj. Njihov ples bi lahko razumeli kot simboličen prikaz našega prostora; nihče v njem ni sam, vsi si ga delimo, le skupaj ga lahko oplešamo: pred trdne zidove lahko okrasimo z lepimi rastlinami. In čeprav je v logaški občini mogoče najti precej za ta prostor neprimernih hiš – na tem mestu se ne bomo spuščali v podrobnosti – bi za čisto vsako zgradbo, ki je bila nagrajena, resnično lahko rekli; ti ljudje se skupnega prostora zavedajo! In prav na zavest je prisotnim »potrkal« tudi župan Berto Menard:

»Imamo lepo deželo, gostoljubno. Kdor ne zna poskrbeti zase, tudi za drugega ne zna. Zato hvala vsem, ki se borijo, da bi bila naša občina lepa in gostoljubna.«

Ocenjevanje je potekalo v več kategorijah. Med družinskimi hišami je bilo nagrajenih kar 22. Podelitev je potekala po krajevnih skupnostih. V KS Naklo so bile tako nagrajene družine Černigoj, Martinšek, Pivk, Rihberger, Štefancič, Trček. V KS Tabor: Brenčič, Mihevc, Tršar, Vrabec. V KS Hotedršica: Beigot, Petkovšek, Pivk-Korenč. V KS Rovte: Grdadolnik, Kokalj, Treven, Zevnik. V KS Trate: Podobnik. V KS Log-Zaplana: Maček, Trpin-Jereb. V

KS Laze-Jakovica: Kermavner, Tegelj. Kot najlepší javni ustanovi sta bili prepoznani Dom starejših Logatec Gasilni dom Gorenji Logatec. Najlepše urejeno podjetje je MACO – SL d.o.o. Najlepša obrtna delavnica je Montaža in servis Jože Leskovec s.p. Najlepše urejena kmetija: družina Alič, družina Petkovšek. Najlepša turistična kmetija: kmetija Kisovec. Najlepši gostinski objekt: Gostinstvo Marche. Projekt ocenjevanja je torej ponovno zaživel. Občinski prostorski načrt je sprejet. Mi pa lahko le upamo, da bomo še bolj upravičeno lahko rekli: Moja občina – lepa in gostoljubna!

mag. Neža Sautet

Foto: Nicolas Sautet



OKOLJE MORA OHRANJATI RAZPOZNAVNO PODOBO

Z IZR. PROF. DR. ŽIVO DEU SMO SE POGOVARJALI O NOTRANJSKI ARHITEKTURNI DEDIŠČINI, OBNOVI STARIH HIŠ IN RAZVOJU MEST.

Od kdaj takšno strastno ukvarjanje z obnavljanjem arhitekturne dediščine?

Začetki mojega ukvarjanja s tem segajo prav v čas, ko sem bila na nekdanjem Ministrstvu za okolje in prostor zadolžena za načrtovanje celovite podobe slovenskih kulturnih krajin. Priznati moram, da se je od leta 1991, ko sem začela raziskovati stavbarstvo slovenskega podeželja, do danes situacija zelo poslabšala, se pravi, da je veliko stavb, ki so takrat še sestavljale našo arhitekturno dediščino, danes porušениh, degradacija je iz dneva v dan hujša. Ali se stavba, tudi če ima nalepko, da je to spomenik lokalnega pomena, celo spomenik državnega pomena, ohrani, je to najverjetneje odvisno od izobraženega posameznika, se pravi, tistega, ki v hiši živi; ali je to imetnik stanovanjske pravice ali pa je to danes lastnik; če ta nima nekega odnosa do naše dediščine, potem bo pustil, da stavba propade, včasih celo načrtno, brez kakršnega koli širšega soglasja.

W...je v bistvu vsaka hiša postavljena v okolje, ki je last nas vseh.

Dr. Janez Bogataj je o vaši knjigi Stavbarstvo slovenskega podeželja zapisal, da ta monografija pomembno prispeva k prihodnjemu sijaju različnosti biserov v našem prostoru. Nam lahko opišete dva takšna bisera?

Med lepimi kmečkimi hišami so tudi stanovanjske stavbe, ki so jih za začasno ali celo za stalno bivanje kupili v kontekstu varovanja stavbne dediščine izobraženi meščani. Kupljene stavbe so prenovili z velikim občutkom do podedovanega, izvirnega. Največ tako prenovljenih stavb je na Krasu, kjer stavbna dediščina dobro kljubuje času. Tudi zaradi kamna, trmastega in težko uničljivega gradiva. Med vzorčno prenovljenimi kraškimi hišami so domovi družine Rebolj v Svetem, družine Ilicih v Štanjelu, družine Švigelj v Brestovici pri Komnu, družine Marinčič v Škrbini, in tako naprej. Izven kraškega okolja je izjemna zgodovina prenove graščine v Dupljah na Gorenjskem, v Žireh je prelepa rojstna hiša arhitekta Vlasta Kopača, na Koroškem Kor-

deževa domačija, meni osebno pa je najbolj pri srcu lesena hiša s slamnato streho, dom slikarja Janeza Vidica v Dragotincih v Slovenskih goricah.

V logaški občini je mogoče videti nekaj starih hiš. Kaj je značilno za notranjsko arhitekturno dediščino?

Notranjska arhitekturna dediščina se je razvila na stičišču Mediterana in osrednje Slovenije. Je kazalo odlične prilagoditve vremenskim razmeram in uporabe avtohtonih gradiv, kamna in lesa. Identitetna notranjska hiša ima kamnite stene, stropi in streha pa so iz lesa. Streha je strma dvokapna streha, med izjeme pa sodi štirikapna oziroma šotorasta oblika strehe. Opazna posebnost notranjske hiše je vogalni zamik vhoda, ki je pri revnih hišah skromen, pri bogatih pa pogosto oblikovan v pravi arkadni hodnik. Raziskovalci so razkrili, da je na oblikovanje zamika – pokritega prostora pred glavnim vodom vplivalo nestalno vreme, delo pod nadstreškom je tako tudi v času nevihte teklo naprej.

Z današnjim nastankom mest največkrat nastane problem vključevanja novogradenj v obstoječe okolje. Na kaj moramo biti pri tem pozorni?

Pomembno je, da se nova arhitektura prilagodi okolju gradnje. Če je umeščena v staro jedro z ohranjeno identiteto notranjske arhitekturne dediščine, potem mora novogradnje prevzeti merilo obstoječega, na primer obliko obstoječih stavb, razmerje med višino ostenja in višino strehe, obliko strehe in tako dalje. Naselje bo tako, kljub temu da čas teče naprej, ohranilo svojo kakovost – to je v preteklosti vzpostavljeno harmonijo. V Toskani ali Provansi, kamor tudi slovenski arhitekti zelo radi zahajajo, boste zaradi ohranjanja identitetne podobe šele v podrobnostih ločili katera stavba jer bila zgrajena leta 1850 in katera leta 2000, predpisi so strogi, investitorji in projektanti pa jih upoštevajo brez ugovorov.

Tudi sami ste se ukvarjali s prenovo starih hiš. Kako nastane takšen projekt obnove?

Prvi korak na strokovno pravilni poti je pogovor s strokovnjakom, arhitektom, ki bo po potrebi poiskal pomoč etnologa, umetnostnega zgodovinarja, Arhitekt bo hišo pregledal, ocenil poškodbe, jih ovre-

dnotil, se z lastnikom pogovoril, kakšne spremembe si želi, ker se je kultura bivanja od časa izgradnje stavbe močno spremenila, in izdelal načrte obstoječega stanja in zelenih posegov. Slovenci enostavno niso pripravljeni poslušati strokovnjakov; mislijo, da sami obvladajo arhitekturo, prenovo in gradbeništvo. Posledica nestrokovnega dela so številne napake, npr. napačna izbira materiala, ali nepravilna sanacija zidu, ki je napit z vlago, ali sanacija razpokanih hiš, ali pa neprimerna zamenjava določenih stavbnih delov s sodobnimi, ki se hudo maščujejo. Spomnim se, da je bilo v 80. in 90. letih vsako popravilo stare stavbe povezano z zamenjavo lesene stropne konstrukcije z železobetonsko. Ker vgradnja nove plošče in njena povezava z drugim ostenjem ni bila pravilna, so postale tako »sanirane« stavbe potresno nevarne. Kar se je odločno pokazalo pri potresih. V Posočju so bile te stavbe med najbolj poškodovanimi.

Veliko starih hiš v naši občini žal propada. Nekatere med njimi so celo zaščitene. Kako opogumiti lastnike teh nepremičnin, da izberejo obnovo?

Pri nas je prenova še vedno nepriljubljena. V povprečju se za obnovo odločijo zelo izobraženi ljudje. V splošnem pa je še vedno močno utrjeno napačno prepričanje, da popravilo hiše ni nikoli zaključeno in da zanj potrebuješ kovčke denarja. Prenova ni prav nič dražja od novogradnje in je končana le, če so vsi postopki popravil izpeljani v pravilnem zaporedju in strokovno pravilno. Poleg tega je še vedno močno ukoreninjeno prepričanje, da je dober gospodar tisti, ki živi v novi hiši. To je verjetno posledica političnih sprememb po 2. svetovni vojni, ko je bila tradicija odrinjena kot nezanimiva. Stavna dediščina je naša posebna dragocenost, je sestavni del naše kulture, tako kot jezik, slikarstvo, kiparstvo, kulinarika. Tega bi se morali zavedati lastniki starih hiš in biti na sodobno življenje v starih hišah še posebej ponosni.

V sodelovanju s svojimi študenti ste v nekaterih slovenskih lokalnih skupnostih organizirali delavnice na primer na temo prenove trgov, mestnih jeder ipd. So bili zaključki teh delavnic upoštevani? Kakšno je bilo zanimanje lokalnega prebivalstva zanje? V glavnem je zanimanje za te delavnice

veliko. Ljudje, krajani na delavnicah aktivno sodelujejo, ne obiščejo samo zaključka in predstavitev rezultatov. Marsikdo je bil prizadet, ker smo njegovo prenovo ali novogradnjo kritizirali, ampak ko se je zamislil, je gotovo spoznal, da smo imeli prav. Poleg splošnega izobraževanja pa so rezultati delavnic uporabni tudi za izdelavo prostorskih načrtov lokalnih skupnosti, v posameznih primerih pa tudi za izdelavo konservatorskih načrtov. Mnogo tako pridobljenih idej in rezultatov pa tudi obleži v predalu. Naloga v okviru delavnice v Logatcu je bila oblikovanje vizije celovite prenove naselja. V prvem koraku smo podobno analizirali obstoječe stanje, ki je kar precej kritično. Iz naselja je izginil nekdanji red, stare hiše, razen nekaterih redkih spomenikov, so prenovljene slabo, oziroma so prenovljene tako, da je arhitekturna identiteta izbrisana. Poleg analize je bila izdelana tudi vizija razvoja, predlagan je bil primeren tip enodružinske gradnje,

izdelane so bile plombe – novi objekti v starem jedru z različno družbeno in socialno vsebino. Zanimive rešitve, ki bi bile zagotovo lahko v pomoč izdelovalcem različnih, za urejanja naselja potrebnih dokumentov. Se je pa nekje nekaj zataknilo, kljub dobri obveščenosti je bilo na zaključni prireditvi

▼ Slovenci enostavno niso pripravljeni poslušati strokovnjakov.

več študentov kot krajanov, katerim je bilo delo tudi namenjeno.

V naši občini je mogoče videti pravo barvno paleto fasad, obenem pa za to okolje novogradnje, ki so v kontrastu z okoljem. Kaj je po vašem mnenju vzrok za ta »novi okus«?

Mislim, da je »novi okus«, nova merila lepote, povezan s trženjem. Trgovina ima vedno neke svojstvene prijeme, ki niso povezani z varovanjem kulture, saj je zadaj želja, da se čim več proda. Uporabniki hiš z živo obarvanimi fasadami se skoraj zagotovo ne zavedajo, da njihove hiše likovno uničujejo naše okolje. Niti ne vedo, da je okolje z veliko intenzivne barve tudi nezdravo, vsaj tako dokazujejo in zatrjujejo psihologi. Domžale so sprejele odlok – lokalni predpis - o fasadnih barvah, s katerim je bila določena barvan lestvica. Krajani so se pa pritoževali, da je to omejevanje svobode. Ja, pri ljudeh še vedno velja prepričanje, da je hiša njihova last in da lahko svojo hišo oblikujejo ravno tako, kot si želijo, kot oni vidijo in čutijo, ne zavedajo pa se, da je v bistvu vsaka hiša postavljena v okolje, ki je last nas vseh.

mag. Neža Sautet



Foto: mag. Neža Sautet

PROSTOR JE SKUPNO DOBRO NAS VSEH

NOVO SPREJETI OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT JE TUDI VZGOJNI DOKUMENT ZA VSE TISTE, KI TEGA NE PREPOZNAJO. UPANJE NA LEPSI RAZVOJ OBČINE JE OBUJENO.

Neusklajenost barv in oblik

Ko se sprehajamo ali pa kolesarimo po občini Logatec, lahko opazimo mnogo hiš z najrazličnejšimi oblikami in barvami fasad: od modre, vijoličaste, oranžne, roza in še bi lahko naštevali. Najboljši primer te »pisanosti« je naselje Kalce. Strokovnjaki arhitekti sicer občasno opozarjajo na to, da je obarvanje hiše v žive in izrazito izstopajoče barve večinoma neupravičeno. Volumen in barva oziroma celotno oblikovanje fasade namreč določajo zunanjo podobo stavbe – enako velja tudi za večstanovanjske in druge zgradbe v prostoru – to pa sooblikuje okolje oz. prostor, v katerega je takšna stavba umeščena. Pri izbiri barv fasadnega ovoja je treba upoštevati značaj kraja in oblikovanje objektov, ki so v bližini. Pa se o pravilno izbrani barvi fasade ne zamislimo le ob stanovanjskih zgradbah: kar nekajkrat se mi je že zgodilo, da me je kdo blizu vhoda v Upravni center spraševal, kje je pošta (ki je v zelenem delu zgradbe, medtem ko je centralni del rumene barve). Razlog za napačno izbiro bodisi oblike bodisi barve zgradbe je po mnenju izr. prof. dr. Žive Deu predvsem nizka stopnja zavedanja ljudi o pomenu skupnega oziroma javnega prostora, ki ga sooblikujejo vse stavbe. Včasih pa gre po njenem mnenju le za poskus preseganja nekdanje uniformiranosti materialov in tipskosti objektov. Dober primer tega sta na primer na novo pobarvana bloka na Prešernovi v Dolnjem Logatcu, ki sta prej imela belo barvo. - Lastniki stanovanj so si ob izbiri barve verjetno predvsem zaželeli spremembe. Pa je barva kje predpisana? - Zakonov, ki bi predpisovali barve zgradb, ni. Vendar lahko občina sama določi barve v izvedbenem delu občinskega prostorskega načrta (OPN), v okviru prostorskih izvedbenih pogojev, ki določajo natančna merila za posege v prostor, med drugim glede velikosti in oblike objektov, materialov, barv fasade in strehe ter drugih oblikovnih elementov. (Ne)razumevanje skupnega prostora se odlično vidi tudi v najrazličnejših barvah oken v večstanovanjskih blokih po Logatcu: čeprav so bili okenski okviri nekdanj bele barve, je danes marsikje moč zaslediti tudi rjave in črne.

Občina je končno dobila OPN

Občinski prostorski načrt (OPN), ki ga je občinski svet sprejel na 15. seji septembra, je »strateški in izvedbeni dokument občine,

ki bo nadomestil veljavni dolgoročni plan občine, prostorsko ureditvenih pogojev, druge izvedbene akte in jih bo vsebinsko in tehnično prilagodil zahtevam časa in novi zakonodaji s področja prostorskega načrtovanja,« pravi mag. Katja Žagar, zaposlena na občinski upravi, ki je omenjeni dokument tudi pripravljala. Po njenem mnenju je »prostorski načrt temeljni razvojni akt občine, s katerim se ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb v prostoru in varstvenih zahtev, določajo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo se prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji umeščanja objektov v prostor.« Strateški del OPN je razvojne narave: določa izhodišča, cilje in zasnovo prostorskega razvoja, usmeritve za razvoj ter območja naselij, tudi območja razpršene gradnje. Izvedbeni del pa določa območja namenske rabe prostora, prostorske izvedbene pogoje in območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt (OPN). Takih območij je predlaganih trinajst. Izvedbeni del OPN predstavlja neposredno podlago za pripravo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, razen v primeru, ko je predpisan sprejem podrobnega načrta. Nov OPN tako omogoča uresničevanje individualnih pobud in realizacijo namer investitorjev tako, da se z uveljavljanjem izvedbenih pogojev izboljšuje stanje v prostoru. OPN je začel nastajati že v letu 2006, ko je občina v skladu z določbami javnega naročanja izbrala izvajalca za strateški del in nato še za izvedbeni del. V obeh primerih je bilo izbrano podjetje Urbania, d.o.o. iz Ljubljane - Peter Lovšin in njegove sodelavke, s katerimi so, tako mag. Žagar, izjemno dobro sodelovali: »Med sodelavce OPN lahko štejemo tudi tiste, ki so pripravljali strokovne podlage in študije, to so podjetja V prostoru, Koda, Oikos, Locus, Matej Hozjan in upam, da nisem še koga pozabila,« dodaja Žagarjeva. Žagarjeva je ves čas priprave pogrešala strokovno pomoč; sprejemanje tako dolgoročnih rešitev je namreč težko. OPN je v osnovi skozi vsa leta pripravljala sama. »Včasih je težko, ker si sam in se nimaš s kom pogovoriti, razpravljati, manjka konstruktivna debata, zato sem za pomoč nekaterih sodelavcev izjemno hvaležna, da smo skupaj prišli do dobrih rešitev in predlogov,« obrazloži Žagarjeva in doda: »Brez

vodstva občine, že prejšnjega in predvsem sedanjega, pa gotovo ne bi bili uspešni, saj smo z njihovo pomočjo dosegli ključne točke pri usklajevanju razvojnih pobud.«

Sprejemanje OPN kot Jara kača

Občinski svet Občine Logatec je dopolnjen osnutek OPN obravnaval septembra 2009. Magistra Žagarjeva sprejemanje obrazloži: »Po sprejemu dopolnjenega osnutka smo dopolnili gradivo v skladu s sprejetimi pripombami in posredovali predlog OPN vsem 35 nosilcem urejanja, da podajo svoja končna mnenja. Dve leti so potekala usklajevanja, saj smo v roku prejeli le 9 pozitivnih mnenj,



Barvite Kalce ...



10 nosilcev urejanja prostora svojih mnenj ni podalo. S 16 nosilci urejanja prostora so ves ta čas potekala usklajevanja, predvsem z ministrstvi, ki pokrivata področje kmetijstva in okolja, v povezavi s poplavno študijo. Po usklajevanjih so bila pridobljena vsa pozitivna mnenja v juniju 2012.« V postopku priprave OPN pa je bilo treba opraviti tudi celovito presojo vpliva na okolje (CPVO), v okviru katere je podjetje Oikos izdelalo t. i. okoljsko poročilo; gre za dokument, ki prinaša oceno stanja okolja in prostora in glede na oceno predpiše tako rekoč popravne oz. omilitvene ukrepe ter monitoring stanja. In kako se je delalo v vmesnem času? »Občani sicer pravijo, da že deset let čakajo na zazidljivost,« pravi Žagarjeva in dodaja: »Res je, da smo v tem postopku obravnavali individualne pobude, ki so bile podane od leta 2003 do konec leta 2007. Sam postopek, takrat še strategije prostorskega razvoja in

prostorski red občine, se je pričel s sklepom župana v decembru 2006, do danes pa se je zakonodaja še trikrat spremenila. To pa tudi pomeni, da vsi tisti, ki so podali pobudo po letu 2007, s sprejemom tega OPN še niso bili obravnavani.« Žagarjeva ob tem opozori, da bo konec oktobra sprejet pravilnik, ki bo določil obravnavo pobud, tako da bodo organi v prihodnje dolžni na vsako pobudo v roku dveh let odgovoriti. Vendar, tako Žagarjeva, to ne pomeni, da bo v dveh letih že zazidljiva.« OPN ima tri vsebinske faze: osnutek, dopolnjeni osnutek in predlog. »Od dopolnjenega osnutka do predloga so minila kar tri leta, posledično pa je prišlo tudi do nekaj sprememb, potoži Žagarjeva in doda: »Postopek zakonodaje je namreč tak, da po razgrnitvi dopolnjenega osnutka lahko pride do sprememb zaradi usklajevanj in to je za vključeno javnost vsekakor slabo, saj so morda prepričani, da

bo njihovo zemljišče zazidljivo, vendar se je v postopku usklajevanj po razgrnitvi, po izdelani poplavni študiji in celoviti presoji vplivov na okolje, morda izkazalo, da njihova pobuda ni več sprejemljiva. Zakonodaja o ponovnem seznanjanju javnosti ne govori.« Vendar je tudi ne prepoveduje. In prav zaradi ohlapnosti določil glede ponovnega obveščanja javnosti je bil konec julija letos postopek sprejema OPN prav v tem delu spremenjen.

Nerazumevanje pojma prvo kmetijsko zemljišče

Pri pripravi OPN je Žagarjeva imela težave s prvimi kmetijskimi zemljišči. »Plansko so bila določena v ureditvi iz leta 1986. Kot taka veljajo še danes. Sprememba plansko določenih prvih kmetijskih zemljišč je v pristojnosti kmetijskega ministrstva. Največ težav smo imeli, ko je dal občan pobudo za gradnjo hiše, kjer je na terenu gozd ali pa zemljišče, na katerem pridelava hrane ni več možna, vendar je po evidencah to zemljišče opredeljeno kot najboljše kmetijsko. Posledično je to pomenilo, da se ministrstvo do take razvojne pobude ni opredelilo pozitivno,« obrazloži Žagarjeva in doda: »Dokler se sistemsko ne določi nova kategorizacija kmetijskih zemljišč, se ne bo dalo veliko spremeniti.«

Kakšen je logaški OPN?

OPN občine Logatec za barve in obliko fasad prinaša določene omejitve. Zdaj si je treba le še zaželeli, da bi temu sledili vsi – od lastnikov objektov, projektantov, pa vse do tistih na oni strani, ki izdajajo soglasja in dovoljenja. Gledano dolgoročno pa so za razvoj v prihodnjih desetletjih takšne omejitve vsekakor dobrodošle, saj bodo občini lahko povrnila neko homogenost in medsebojno usklajenost. Katja Žagar meni, da je OPN dober, vendar je obenem prepričana, da se bo kmalu pokazala kakšna nepredvidena situacija v prostoru. »Sosednje občine, Ljubljana, Postojna, so OPN sprejele že pred letom, danes pa že vodijo postopke sprememb in dopolnitev,« pravi Žagarjeva, ki sicer meni, da se je iz celotne zgodbe naučila veliko, predvsem sodelovanja in komunikacije. »Pomembno je sodelovanje z občani, ne samo na javnih razgrnitvah. Želim si, da bi imeli možnost organizirati več srečanj z občani razpravljati o problemih urbanizma, ki bi vodila v domišljene prostorske rešitve. Po drugi strani pa je žal izkušnja, da na taka srečanja ne pride veliko ljudi,« pravi Žagarjeva in zaključuje: »Prostor je samo eden. Naša naloga pa je, da vanj posegamo premišljeno in naravnano k trajnostnemu razvoju.« In prav ima!

mag. Neža Sautet



Foto: Nicolas Sautet

OTROŠKA OLIMPIJADA



Foto: Nicolas Sautet



Foto: Nicolas Sautet



Foto: Nicolas Sautet



Foto: Nicolas Sautet